

Commentaarversie Tandtechniek 3 mei 2011

CONCEPT

1.	Activiteiten	1
	<i>Contact met verwijzers en klanten</i>	1
	<i>Relatie zorgverzekeraar</i>	2
	<i>Klantenbestand en klachten</i>	3
	<i>Procesbewaking</i>	4
	<i>Hygiëne algemeen</i>	11
	<i>Persoonlijke hygiëne bij het werken met patiënten</i>	12
	<i>Reiniging, desinfectie en sterilisatie van instrumenten</i>	14
	<i>Veilig en gezond werken - gevaarlijke stoffen</i>	16
	<i>Veilig en gezond werken - geluid</i>	20
	<i>Veilig en gezond werken - machines, apparaten en gereedschappen</i>	21
	<i>Veilig en gezond werken - Röntgenapparatuur</i>	22
	<i>Veilig en gezond werken - bescherming</i>	23
	<i>Lichamelijke belasting bij laboratoriumwerk</i>	25
	<i>Lichamelijke belasting bij werken met een patiënt</i>	27
	<i>Staand werk</i>	29
	<i>Beeldscherm- en CAD/CAM-werk</i>	30
	<i>Milieu, afval en energie</i>	31
2.	Ondernemen	33
	<i>Koers</i>	33
	<i>Vergunningen en meldingen</i>	34
	<i>Financiën en administratie</i>	37
	<i>Verzekeringen</i>	42
	<i>Kwaliteit</i>	44
	<i>Milieu en energiebesparing</i>	45
	<i>Arbobeleid</i>	48
	<i>Competenties, diploma's en bewijsstukken</i>	50
	<i>Scholings- en personeelsbeleid</i>	51
	<i>Verzuim en re-integratie</i>	54
	<i>Werkoverleg</i>	55
	<i>Medezeggenschap</i>	56
3.	Inkoop	57
	<i>Algemeen</i>	57
	<i>Voorraadbeheer</i>	59
	<i>Arbeidsmiddelen</i>	61
	<i>Persoonlijke beschermingsmiddelen</i>	66
	<i>Gevaarlijke stoffen</i>	69
	<i>Desinfectiemiddelen en reinigingsmiddelen</i>	70

4.	Inrichting	77
	<i>Algemeen</i>	77
	<i>Laboratorium</i>	80
	<i>Behandelruimte patiënten</i>	83
	<i>Wacht- en publieksruimte</i>	84
	<i>Reinigings- en desinfecteringsruimte</i>	85
	<i>Pauzeruimte</i>	86
	<i>Kleedruimte</i>	87
	<i>Sanitair</i>	88
	<i>Kantoorruimte en CAD-CAM-werkplek</i>	89
	<i>Opslag gevaarlijke (afval)stoffen</i>	90
	<i>Installaties, energie en klimaat</i>	93
	<i>Nooduitgang en -verlichting</i>	97
	<i>Verlichting</i>	98
	<i>Brandbestrijding en eerste hulp</i>	100
	<i>Deuren en ramen</i>	103
	<i>Drempels en vloeren</i>	104
	<i>Trappen</i>	104
5.	Arbo-voorzieningen	106
	<i>Risico-inventarisatie en -evaluatie (ri&e)</i>	106
	<i>Preventiemedewerker</i>	108
	<i>Bedrijfshulpverlening</i>	109
	<i>Voorlichting, instructie en toezicht</i>	111
	<i>Brandbestrijding en eerste hulp</i>	113
	<i>Ongevallenmelding en -registratie</i>	114
	<i>Brandpreventie en -bestrijding</i>	115
	<i>Psychosociale arbeidsbelasting</i>	116
	<i>Agressie van klanten</i>	117
6.	Onderhoud	119
	<i>Algemeen</i>	119
	<i>Gebouwen en ruimtes</i>	119
	<i>Installaties</i>	120
	<i>Arbeidsmiddelen</i>	121
	<i>Blusmiddelen en eerste hulp</i>	124
	<i>Persoonlijke beschermingsmiddelen</i>	124
	<i>Documenten en computer</i>	125

1. Activiteiten

Contact met verwijzers en klanten

4811	😊	Bepaal wie uw potentiële klanten zijn en wat uw verzorgingsgebied is.	♀	
6385	👍	Blijf op de hoogte van ontwikkelingen in uw verzorgingsgebied. Onder andere:
- bevolkingssamenstelling
- voorzieningen gezondheidszorg
- aanbod tandheelkundige zorg
- startende en stoppende collega's	♀	• <i>Bedrijfsbezoeken 2011</i>
6248	😊	Informeer uw klanten over nieuwe producten, materialen en methoden.	♀	• <i>Bedrijfsbezoeken tandtechnische laboratoria</i>
5005	😊	Organiseer, eventueel in samenwerking met leveranciers, voorlichtingsavonden en/of -mailings voor klanten of doorverwijzers.	♀	
6011	👍	Bepaal de beeldvorming van uw bedrijf en de klantengroepen bewust. Baseer de marketing hierop.	♀	
4512	👍	Maak uw bedrijf positief zicht- en vindbaar door:
- een website die te vinden is via zoekmachines
- actief gebruik te maken van social media
- advertenties
- sponsoring van lokale activiteiten/clubs
- mailings naar uw klantenbestand	♀	• <i>Bedrijfsbezoeken 2011</i>
4595	👍	Uw website is goed toegankelijk, actueel en voldoet aan de richtlijnen op www.drempelvrij.nl .	♀	
5119	👍	Maak uw bedrijf goed zichtbaar in de straat, o.a. door een duidelijk naambord.	♀	

6324

Maak samenwerkingsafspraken met opdrachtgevers-tandartsen over materialen en onderlinge taakverdeling, zoals:

- desinfecteren van afdrukken
- inkerven van stompen
- ontwerpen van frames
- kleurbepalen
- vervaardigen van werkstukken
- afleveren van werkstukken
- periodieke evaluatie over de samenwerking

- *NMT-richtlijn samenwerking tandarts en tandtechnicus*

Relatie zorgverzekeraar

Deze paragraaf is bedoeld voor tandprothetische bedrijven, die een directe relatie hebben met een zorgverzekeraar.

679

Bereken ten minste jaarlijks de kostprijs van producten/diensten en leg die schriftelijk vast.

- *Bedrijfsbezoeken 2011*

2876

Vraag voor calculaties verschillende offertes en prijsopgaven bij eventuele onderaannemers en leveranciers op.

6382

Zet een kwaliteitssysteem op om het HKZ-keurmerk te verkrijgen (op basis van ISO 9001)

- *Bedrijfsbezoeken 2011*

6316 ☺ Maak afspraken met verzekeraars over de prijs en de kwaliteit van de te leveren hulpstukken

- *Bedrijfsbezoeken 2011*

Klantenbestand en klachten

3665 ☺ Houd de klantenadministratie in een database bij en actualiseer deze regelmatig.

4367 👍 Bewaar het klantendossier van individueel op maat gemaakte producten minimaal 3 jaar.

539 📖 Verwerk alleen persoonsgegevens die nodig zijn voor:
- onderhouden van contacten met klanten en andere communicatiedoeleinden
- het (goed) verlenen van diensten (In sommige gevallen gegevens over gezondheid bijv. allergieën)
- het berekenen en vastleggen van inkomsten en uitgaven, het doen van betalingen en het innen van vorderingen
- het voldoen aan andere wetgeving

- *Vrijstellingsbesluit Wet bescherming persoonsgegevens Artikel 13, lid 3.*

121 📖 De persoonsgegevens worden verwijderd, uiterlijk twee jaar nadat de desbetreffende transactie is afgehandeld, tenzij de persoonsgegevens noodzakelijk zijn ter voldoening aan een wettelijke bewaarplicht.

- *Vrijstellingsbesluit Wet bescherming persoonsgegevens Artikel 13.*

6397 👍 Verstuur persoonsgegevens en foto's van klanten per e-mail altijd versleuteld

- *Bedrijfsbezoeken 2011*

2282 Hanteer heldere leveringsvoorwaarden of verwijs naar de gedeponeerde voorwaarden van de brancheorganisaties.

- *Bedrijfsbezoeken*

6135 Informeer klanten over klachtenprocedure en geschillenafhandeling via foldermateriaal.

2865 Los klachten van klanten ruimhartig op.

566 Registreer klachten en breng zo nodig verbeteringen aan om herhaling van de klacht te voorkomen. Een klacht kan een gratis advies zijn.

3008 Informeer consumenten/opdrachtgevers over:
- de termijn waarbinnen u de klacht gaat behandelen
- wie er in uw bedrijf verantwoordelijk is voor de behandeling
- op welke wijze de klant wordt geïnformeerd over de voortgang en leg dit schriftelijk vast.

Procesbewaking

6375 Leg het orderdoorloopp proces vast met als stappen:
- offerte maken
- ophalen werkstukken
- ontvangst en registratie
- voorbereiding (bijv. gipsafdruk maken)
- planning en vrijgave
- vervaardiging
- voorbereiden aflevering
- eindcontrole
- inpakken
- aflevering
- archivering en documentbeheer

- *Handboek Besluit Medische Hulpmiddelen voor laboratoriumhoudende tandtechnici 1999 - hoofdstuk 7*

1018

Hanteer een checklist met controles per procedurestap waaraan voortdurend bepaald kan worden:

- in welk stadium het werk zich bevindt
- wie bepaalde handelingen heeft verricht
- wie het werk heeft vrijgegeven voor een volgende bewerking

- *Handboek Besluit Medische Hulpmiddelen voor laboratoriumhoudende tandtechnici p. 35.*

Offerte

4288

Beoordeel de verwijzing op volledigheid en duidelijkheid alvorens een offerte op te stellen en neem contact op indien aanvullende informatie nodig is.

- *Bedrijfsbezoeken december 2005.*

4620

Een offerte bevat:

- beschrijving van werkzaamheden of product
- prijs incl. en/of excl. btw
- geldigheidsdatum (tot wanneer geldig)
- betalingsvoorwaarden (eventueel welke termijnen)
- Algemene Voorwaarden
- volledige adresgegevens van klant/opdrachtgever
- een geldige ondertekening
- kostenverrekening (aanneemsom/regiewerk)
- planning rond de werkzaamheden met zo nodig onder welke voorwaarden deze planning gehaald wordt

- *Burgerlijk Wetboek boek 6*

Gebruik opdrachtbon

De opdrachtbon of orderbon is het (digitale of papieren) document, afkomstig van de tandarts of tandspecialist, waarop alle relevante informatie staat voor het vervaardigen van een werkstuk.

6243	👍	Noteer op de opdrachtbon tenminste de volgende gegevens: - naam en adresgegevens van de tandarts - naam en adresgegevens van de tandtechnicus - naam of nummer van de patiënt - datum van de opdracht en de gewenste datum voor het gereedkomen van de opdracht - productspecificaties (incl. afwijkende producteisen) - materiaalspecificaties - het wel of niet gedesinfecteerd zijn van de afdrukken	♀ • <i>NMT-richtlijn samenwerking tandarts en tandtechnicus</i> • <i>Handboek Besluit Medische Hulpmiddelen voor laboratoriumhoudende tandtechnici 1999 - hoofdstuk 5</i>
1047	👍	Wijs een gekwalificeerde medewerker aan die verantwoordelijk is voor het controleren van de opdrachtbon.	• <i>Handboek Besluit Medische Hulpmiddelen voor laboratoriumhoudende tandtechnici 1999 - hoofdstuk 5</i>
6325	👍	Overleg altijd met de opdrachtgever-tandarts bij onduidelijkheden in de opdracht.	♀ • <i>Bedrijfsbezoeken 2011</i>
6377	👍	Stuur een kopie van de opdrachtbon mee aan de opdrachtgever, bij aflevering van het werkstuk.	♀ • <i>Handboek Besluit Medische Hulpmiddelen voor laboratoriumhoudende tandtechnici 1999 - hoofdstuk 5</i>

Gebruik werkbon

De werkbon is het (digitale of papieren) document dat gedurende het hele proces van vervaardigen bij het werkstuk blijft en waarop de diverse uitgevoerde bewerkingen, opmerkingen en eventueel overleg met de opdrachtgever en de eindcontrole staan.

1050	 Voorzie de werkbbon van de volgende gegevens: - naam opdrachtgever - patiëntnummer, leeftijd en geslacht - omschrijving werkstuk (incl. specifieke klantwensen) - omschrijving materialen - eventuele speciale aanwijzingen voor vervaardiging - datum dat werkstuk/tussenfase gereed moet zijn - vastlegging van verrichte handelingen, datum en paraaf medewerker - vastlegging van opmerkingen (afwijkingen gedurende proces, overleg met klant, enz.)	 • <i>Handboek Besluit Medische Hulpmiddelen voor laboratoriumhoudende tandtechnici p. 7, 21, 44.</i>
1019	 Registreer in verband met traceerbaarheid op de werkbbon: - gebruikte materialen (of batch- of lotnummers van de gebruikte materialen) - van alle materialen die in de mond gaan de datum dat een verpakking of batchnummer in gebruik genomen wordt - chargenummers - verrichte werkzaamheden per processtap (datum en bijzonderheden)	 • <i>Handboek Besluit Medische Hulpmiddelen voor laboratoriumhoudende tandtechnici p. 29.</i>
1052	 Houd de werkbbon gedurende het werkproces bij het werkstuk.	 • <i>Handboek Besluit Medische Hulpmiddelen voor laboratoriumhoudende tandtechnici p. 21.</i>
1329	 Controleer en parafeer na elke bewerkingsstap (gipsmodel, porselein opbakken, enz.) op de werkbbon: - verrichte werkzaamheden - de datum - bijzonderheden	 • <i>Handboek Besluit Medische Hulpmiddelen voor laboratoriumhoudende tandtechnici p. 21.</i>

Ingangs- en eindcontrole werkstukken

1188	👍	Vraag de tandarts of tandspecialist de gebruiksaanwijzing behorende bij het gebruikte afdrukmetaal mee te leveren, zodat deze gegevens bij de individuele tandartswensen bewaard kunnen worden.	♀	• <i>Handboek Besluit Medische Hulpmiddelen voor laboratoriumhoudende tandtechnici</i>
1189	👍	Maak voor de verantwoordelijke tandtechnici een duidelijk overzicht van bewaarvoorschriften van de verschillende afdrukmaterialen.	♀	• <i>Bedrijfsbezoeken 2011</i>
1024	👍	Controleer binnengekomen werkstukken op beschadigingen en overleg met de opdrachtgever over hoe om te gaan met geconstateerde beschadigingen.	♀	• <i>Handboek Besluit Medische Hulpmiddelen voor laboratoriumhoudende tandtechnici 1999 - hoofdstuk 5</i>
6311	😊	Maak afspraken met een tandarts wie verantwoordelijk is voor het desinfecteren van werkstukken. Bied een tandarts aan om het werkstuk zelf te desinfecteren als extra dienst.	♀	• <i>Bedrijfsbezoeken 2011</i>

1774 Leg eindcontrole gedocumenteerd vast.

- *Besluit medische hulpmiddelen Artikel 12, lid 1, 2, Onderdeel 8, lid 1, 2.1.*
- *Handboek Besluit Medische Hulpmiddelen voor laboratoriumhoudende tandtechnici p. 67.*

1776 Degene die de eindcontrole uitvoert, moet aantoonbare kwalificaties (opleiding, cursussen, bijscholingen en ervaring) hebben.

- *Handboek Besluit Medische Hulpmiddelen voor laboratoriumhoudende tandtechnici p. 67.*

1778 Noteer op de werkbond welke processtappen opnieuw doorlopen moeten worden als het werkstuk bij eindcontrole is afgekeurd.

- *Handboek Besluit Medische Hulpmiddelen voor laboratoriumhoudende tandtechnici p. 69.*

Vorbereiden aflevering

De verklaring die volgens het Besluit medische hulpmiddelen moet worden meegeleverd bij aflevering van werkstukken mag ook onderdeel zijn van de factuur

1767		Stuur een verklaring op met klantgegevens en waarin eventueel afwijkende eisen bij alle vaste niet uitneembare hulpmiddelen, klasse IIA mee naar de opdrachtgever.	†	• <i>Besluit medische hulpmiddelen Artikel 12, lid 1, 2, Onderdeel 8, lid 1, 2.1.</i> • <i>Handboek Besluit Medische Hulpmiddelen voor laboratoriumhoudende tandtechnici p. 73.</i>
1768		De verklaring bij afgeleverde werkstukken bevat: - naam patiënt of patiëntnummer - specifieke kenmerken - naam- en adresgegevens opdrachtgever-tandarts - gebruikte materialen en batchnummers - tekst: alleen bedoeld is voor gebruik door een specifieke klant - tekst: voldoet aan de eisen van het Besluit medische hulpmiddelen plus specificatie en motivering bij niet voldoen aan bepaalde eisen	†	• <i>Besluit medische hulpmiddelen Artikel 12, lid 1 en 2</i> • <i>Handboek Besluit Medische Hulpmiddelen voor laboratoriumhoudende tandtechnici p. 75-77.</i>
1769		Laat de opdrachtgever-tandarts zijn goedkeuring op de verklaring bij aflevering vermelden, als het werkstuk niet geheel voldoet aan de eisen van het Besluit medische hulpmiddelen.	†	• <i>Besluit medische hulpmiddelen Onderdeel 8, lid 1, 2.1.</i> • <i>Handboek Besluit Medische Hulpmiddelen voor laboratoriumhoudende tandtechnici p. 76.</i>
6376		Ieder werkstuk is bij aflevering gelabeld (bijv. op de verpakking) met: - aanduiding 'hulpmiddel op maat' - naam of nummer patiënt - naam tandarts - naam tandtechnisch laboratorium - bijzondere condities, waarschuwingen en voorzorgsmaatregelen	†	• <i>Handboek Besluit Medische Hulpmiddelen voor laboratoriumhoudende tandtechnici 1999 - hoofdstuk 13</i>

Hygiene algemeen

A	452		Desinfecteer oppervlakken en apparatuur alleen na contact met bloed, pus, wondvocht of ander mogelijk besmet materiaal. In andere gevallen is reiniging alleen voldoende.	† • <i>Oplossing voor biologische agentia</i> • <i>Oplossing voor CMR-stoffen</i>
A	454		Vóór desinfectie altijd reinigen (zonder reinigen werkt desinfectie niet).	† • <i>Oplossing voor biologische agentia</i>
	6266		Binnen de praktijk is een duidelijke scheiding tussen schoon en besmet materiaal	† • <i>Hygiënegboek Klinisch prothesetechnicus</i>
	6330		Spoel waterleidingen dagelijks door in verband met het risico op bacteriegroei (bijvoorbeeld legionella)	† • <i>Richtlijn infectiepreventie in de tandheelkundige praktijk paragraaf 9.3.2</i>
A	6331		Spoel oogdouches eens per maand en brandweerslangen tweemaal per jaar door ter voorkoming van legionellavorming.	† • <i>WIP-richtlijn preventie van infecties door water en met water werkende apparatuur par. 2.4 en 5.2</i>

A	5586	👍	De polijstmachine wordt regelmatig gedesinfecteerd om de risico op de groei van micro-organismen te beperken.	†	• <i>Hygiënelogboek Klinisch prothesetechnicus</i>
	530	👍	Het schema voor reiniging en desinfectie is bekend en bevat taakverdeling, frequentie, middelen en methoden en geeft aan welke onderdelen, wanneer, hoe vaak en hoe worden gereinigd.	†	• <i>Bedrijfsbezoeken 2011</i>

Persoonlijke hygiëne bij het werken met patiënten

A	6336	👍	Er is een afzonderlijke ruimte voor patiëntenbehandeling gescheiden van ruimtes voor:
- Techniek
- Administratie
- Desinfectie	†	• <i>Hygiënelogboek Klinisch prothesetechnicus</i>
A	6337	👍	In de ruimte van de patiëntenbehandeling is een duidelijke routing van personen en instrumenten	†	• <i>Hygiënelogboek Klinisch prothesetechnicus</i>
	6286	👍	Leg per patient de noodzakelijke instrumenten en materialen vooraf klaar	†	• <i>Hygiënelogboek Klinisch prothesetechnicus</i>

6267		Attributen die niet voor de behandeling noodzakelijk zijn, zijn afwezig	†	• <i>Hygiëneglogboek Klinisch prothesetechnicus</i>
6287		Klaargelegde materialen die tijdens de behandeling niet zijn gebruikt worden gereinigd/gedesinfecteerd voorafgaand het bij een andere patient kan worden gebruikt	†	• <i>Hygiëneglogboek Klinisch prothesetechnicus</i>
6276		De kraan van de wastafel is voorzien van een elleboogbediening, een voetbediening of elektronische bediening		• <i>Hygiëneglogboek Klinisch prothesetechnicus</i>
6270		Medewerkers met direct patiëntencontact hebben tijdens de behandeling: - kort geknipt en verzorgde nagels - verzorgd, kort geknipt, opgestoken of bijeen gebonden haar - een jas met jorte mouwen - handschoenen - mond- neus masker - een bril tegen spatten	†	• <i>Hygiëneglogboek Klinisch prothesetechnicus</i>
6274		Het masker wordt na iedere patient en als het vochtig is verwisseld	†	• <i>Hygiëneglogboek Klinisch prothesetechnicus</i>
6268		Medewerkers met direct klantencontact zijn gevaccineerd tegen hepatitis B	†	• <i>Hygiëneglogboek Klinisch prothesetechnicus</i>

6269		Tijdens de werkzaamheden met (mogelijk) besmette materialen worden ringen, armbanden en/of horloges afgelegd	 • <i>Hygiëneglogboek Klinisch prothesetechnicus</i>
Behandelunit			
6292		Desinfecteer de tijdens de behandeling aangeraakte oppervlakken en handgrepen van de unit en behandelkruk na elke behandelde patient met alcohol 70%	 • <i>Hygiëneglogboek Klinisch prothesetechnicus</i>
6293		Reinig/desinfecteer alle oppervlakken binnen de spatzone van de unit na elke behandeling met alcohol 70%	 • <i>Hygiëneglogboek Klinisch prothesetechnicus</i>
6294		Reinig de afzuigslangen van de behandelunit aan het einde van de dag door ze met een detergens met lauw water door te spoelen	 • <i>Hygiëneglogboek Klinisch prothesetechnicus</i>
6295		Bij gebruik van een warmwaterbad wordt het water dagelijks gedurende 5 minuten verwarmd tot 95 °C.	 • <i>Hygiëneglogboek Klinisch prothesetechnicus</i>

Reiniging, desinfectie en sterilisatie van instrumenten

Opslag en voorraadbeheer

6282 Gebruikte (vuile) en nog te gebruiken (schone) instrumenten en materialen zijn gescheiden.

- *Hygiëneglogboek Klinisch prothesetechnicus*

6283 Bewaar schone, nog niet gebruikte hulpmiddelen en instrumenten afgesloten in bakken, kasten of laden.

- *Hygiëneglogboek Klinisch prothesetechnicus*

6284 Neem instrumenten altijd met schone handen of met een pincet uit de kast of ladensysteem

- *Hygiëneglogboek Klinisch prothesetechnicus*

6285 Bewaar watten bollen, tissues, boren en andere frequent gebruikte hulpmiddelen altijd afgesloten.

- *Hygiëneglogboek Klinisch prothesetechnicus*

Reiniging en desinfectie van instrumenten

A 6289 Leg in protocollen vast:
- Welke instrumenten moeten worden gereinigd en gedesinfecteerd.
- De wijze waarop instrumenten worden gereinigd en gedesinfecteerd.
- Wanneer en door wie dat moet gebeuren.
- Wijze van opslag van instrumentarium.

- *Hygiëneglogboek Klinisch prothesetechnicus*

A	470	👍	Gebruikte instrumenten worden: - altijd als besmet beschouwd en dus strikt gescheiden van gereinigde en gedesinfecteerde instrumenten verzameld - indien zij niet direct gereinigd en gedesinfecteerd kunnen worden, ondergedompeld in een inactiveringsvloeistof in een goed afsluitbare bak - na gebruik van inactiveringsvloeistof afgespoeld met koud leidingwater en vervolgens gereinigd en gedesinfecteerd	† • <i>Validatiegroep voetverzorging 2008</i> • <i>Oplossing voor biologische agentia</i>
	6288	👍	Beschik over een instrumentenwasmachine of thermodesinfector	†
A	5151	👍	Berg gereinigde en gedesinfecteerde instrumenten op in een schone en afsluitbare bak of kast of onder een schone (wegwerp)doek. De afsluitbare bak of plaats in de kast wordt regelmatig gereinigd en gedesinfecteerd met een tissue met alcohol 70-80%.	† • <i>Oplossing voor biologische agentia</i> • <i>Oplossing voor CMR-stoffen</i>
A	5152	👍	Reinig en desinfecteer instrumenten óf: - met een instrumentenwasmachine óf - met een ultrasoonreiniger en een desinfectiebakje met alcohol zoals beschreven in de betreffende paragrafen	† • <i>Oplossing voor biologische agentia</i>

Veilig en gezond werken - gevaarlijke stoffen

A	6317	😊	Voorkom het werken met stoffen door: - gebruik te maken van digitale scanners - hulpstukken digitaal te (laten) fabriceren	† • <i>Bedrijfsbezoeken 2011</i>

A 	367		Werk met gevaarlijke stoffen volgens de voorschriften uit de productinformatie, op het etiket en het Veiligheidsinformatieblad. Iedere leverancier is wettelijk verplicht het Veiligheidsinformatieblad (engels: Material Safety Data Sheet, MSDS) mee te leveren.	† • <i>REACH artikel 31.</i> • <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i> • <i>Oplossing voor vluchtige organische stoffen</i>
A 	6302		Vraag per gevaarlijke stof de veiligheidsinformatiebladen (VIB) op via de internetsite van het VGT: www.vgt.nl.	† • <i>www.vgt.nl</i>
A 	6341		Raadpleeg www.dentalstoffenmanager.nl voor het verantwoord gebruik van gevaarlijke stoffen.	† • <i>www.dentalstoffenmanager.nl</i>
A 	905		Het is verboden te stralen met een stof die aan kwarts of een andere vorm van vrij kristallijn siliciumdioxide meer dan 1% bevat. Gebruik speciaal grid.	† • <i>Arbidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 4.61, lid 2.</i>
A 	93		Gebruik soldeermiddel zonder cadmium.	† • <i>Validatiegroep goud- en zilver</i>
A 	5626		Sluit producten direct na gebruik goed af.	† • <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i>

A	6333	👍	Maak gebruik van een zuurkast bij: - het werken met acrylaten - xxx	† • <i>Bedrijfsbezoeken 2011</i>
A	6256	👍	Voer werkzaamheden in een zuurkast zorgvuldig uit door: - het hoofd nooit in de zuurkast te houden - morsingen in de zuurkast direct op te ruimen - de zuurkast niet als opslag te gebruiken	† • <i>Arbo-Informatieblad 18, Laboratoria 4e druk (2007), paragraaf 4.6</i> • <i>www.dentalstoffenmanager.nl</i>
A	6332	👍	Gebruik afzuiging in de volgende situaties: - vrijkomende dampen bij stoomapparaten - werken met zuurdampen - werken met kwartshoudend, gips- of slijpstof - metaaldampen - ontledingsproducten - verbrandingsgas van gasbranders - acrylaten - roterend gereedschap - afzuurproces	† • <i>www.dentalstoffenmanager.nl</i>
A	6250	👍	Gebruik de afzuigvoorziening optimaal door: - te zorgen dat de afzuiging niet verstopt raakt - de afstand tot de afzuiging zo klein mogelijk te houden - de afzuiging aan te zetten voordat de werkzaamheden beginnen	† • <i>www.dentalstoffenmanager.nl</i>
A	6249	👍	Een lokale afzuiging op de werkplek voldoet aan de eisen: - de afzuiging bevindt zich tussen de werknemer en het werkstuk - de afzuiging is minimaal voorzien van een beschermplaat - de afzuiging moet voldoende afzuigsnelheid hebben	† • <i>www.dentalstoffenmanager.nl</i>

A	6255		Neem bij gebruik van kunststoffen en methylmethacrylaat, MMA, de volgende maatregelen: - vermijd elk huidcontact met acrylaten - licht uw medewerkers voor en maak ze bewust van MMA-gevaar - wees alert op beginnende allergische klachten		• www.dentalstoffenmanager.nl
A	6339		Voorkom huidcontact met gevaarlijke stoffen door het dragen van geschikte, disposable handschoenen, volgens informatie in veiligheidsinformatieblad.		• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 4.4, lid 4 en 5</i> • <i>Arbo-informatieblas 31, gezondheidsrisico's van gevaarlijke stoffen</i>
A	5185		Frequent contact met water en chemische stoffen kan leiden tot eczeem. Doe jaarlijks de test op www.huidenarbeid.nl als u twijfelt of u eczeem heeft.		• <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i>
A 	374		Eet, drink en rook alleen buiten de nabijheid van gevaarlijke (afval)stoffen.		• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 4.1c. lid 1, ad k.</i> • <i>PGS 15, Opslag verpakte gevaarlijke stoffen paragraaf 3.27.</i> • <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i>
	6338		Voer lege verpakkingen van gevaarlijke stoffen af als chemisch afval, tenzij ze zijn gereinigd.		• <i>PGS 15, Opslag verpakte gevaarlijke stoffen Pagina ...</i>

A	6189		Vrouwen die zwanger zijn of borstvoeding geven, vermijden blootstelling aan gevaarlijke stoffen en komen niet in aanraking met stoffen met een R-zin(nen): - R46 (kan erfelijke genetische schade veroorzaken) - R61 (kan het ongeboren kind schaden) - R64 (kan schadelijk zijn via borstvoeding)	♀ • <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 1.41 en artikel 1.42, lid 1</i>
Veilig en gezond werken - geluid				
A	4608		Voorkom of beperk de blootstelling aan geluid boven 85 decibel.	♀ • <i>Doelvoorschrift Arbobesluit 2007 artikel 6.8 en 6.9: geluid</i>
A	415		Beoordeel het geluidsniveau op elke werkplek en neem maatregelen op in de RI&E (vuistregel: meet geluid als stemverheffing bij spreken op 1 m afstand nodig is).	• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 6.7, lid 1.</i> • <i>Risico-inventarisatie tandtechnische laboratoria p. 3-5 module geluid.</i>
A	1483		Breng de geluidsbelasting terug door: - de geluidsbronnen te verminderen - aanschaf van geluidsarme apparatuur of door het aanbrengen van geluidsisolatie - geluidsbelastende werkzaamheden uit te voeren in een aparte werkruimte of door zo kort mogelijk met de geluidsproducerende apparatuur te werken - gehoorbescherming te gebruiken	♀ • <i>Arbo-Informatieblad 04, Lawaai op de arbeidsplaats pagina 26.</i>
A	3829		Machines, gereedschappen en hulpmiddelen met een geluidsniveau van 85 dB (A) of meer hebben een pictogram voor het dragen van gehoorbescherming.	♀ • <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 6.8, lid 4.</i>

A 3443 Medewerkers, waarbij de dagelijkse blootstelling aan geluid hoger is dan 80 dB(A), worden in de gelegenheid gesteld periodiek een gehooronderzoek te ondergaan.

- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 6.10.*

A 884 Gehoorbescherming staat ter beschikking als op een afstand van 1 m stemverheffing nodig is (geluidsniveau hoger dan 80 decibel).

- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 6.8, lid 7.*
- *Arbo-Informatieblad 04, Lawaai op de arbeidsplaats pagina 6.*

Veilig en gezond werken - machines, apparaten en gereedschappen

A 5574 Elektrisch handgereedschap wordt bij voorkeur gebruikt met veilige spanning. Veilige spanning is:

- minder dan 50 V wisselspanning
- minder dan 120 V gelijkspanning.

A 355 Gebruik verlengsnoeren/kabelhaspels:

- alleen tijdelijk
- volledig afgerold
- die niet gerepareerd zijn (ingekort mag wel)

- *Arbonormenboek 2011, onderdeel elektrische installaties, kabels en leidingen.*
- *Oplossing voor veiligheid arbeidsplaats*

A 745 Steek een geaarde stekker uitsluitend in een geaard stopcontact.

- *Oplossing voor elektrische installaties*

A
1957		Voorkom onnodig energieverbruik en geluidsbelasting door de machine alleen aan te zetten voor daadwerkelijk gebruik.	†	• <i>Oplossing voor geluid</i>
A
1923		Voorkom bij het werken met machines: - loshangend lang haar - loshangende kledingstukken - loshangende veters - het dragen van sieraden	†	• <i>Oplossing voor machineveiligheid</i>

Veilig en gezond werken - Röntgenapparatuur

Deze paragraaf is alleen van toepassing als er röntgenapparatuur binnen uw onderneming aanwezig is.

A
6388		Doe vooraf een melding bij het Agentschap NL als u röntgenapparatuur in of uit gebruik neemt.	†	• <i>Bedrijfsbezoeken 2011</i>
A
6389		Voer een risicoanalyse uit als u röntgenapparatuur in gebruik neemt, volgens de vereisten in de NMT-praktijkrichtlijn tandheelkundige radiologie.	†	• <i>Bedrijfsbezoeken 2011</i>
A
6391		Hou een KEW-dossier bij, als u röntgenapparatuur in gebruik heeft, dat voldoet aan de eisen in de NMT-praktijkrichtlijn tandheelkundige radiologie, en waarvan u de informatie per kalenderjaar tenminste 5 jaar bewaard.	†	• <i>Bedrijfsbezoeken 2011</i>

A 	6392		De veiligheidsvoorzieningen en -maatregelen bij het gebruik van röntgenapparatuur worden tenminste eenmaal per jaar gecontroleerd, en zo nodig worden op basis daarvan maatregelen genomen.	†	• <i>Bedrijfsbezoeken 2011</i>
A 	6394		Er is een protocol voor het werken met röntgenapparatuur, inclusief personeelsinstructies over gedelegeerde taken.	†	• <i>Bedrijfsbezoeken 2011</i>
A 	6393		Het personeel heeft scholing en instructie gekregen over de veiligheids- en gezondheidsaspecten van röntgenapparatuur die in gebruik is, en de certificaten van deze scholing wordt bewaard in het KEW-dossier.		• <i>Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 8</i>
<i>Veilig en gezond werken - bescherming</i> Afhankelijk van de werkzaamheden zijn de volgende persoonlijke beschermingsmiddelen benodigd: - handschoenen (niet bij werken aan draaiende machines) - veiligheidsbril - adembescherming met stoffilter - gehoorbescherming - oogdouche					
A	550		Gebruik en zie toe op het juiste gebruik van de voorgeschreven persoonlijke beschermingsmiddelen, afhankelijk van de risico's die zich voordoen.	†	• <i>Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 8, lid 4.</i> • <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 11, ad b.</i>

A	388		Gebruik persoonlijke beschermingsmiddelen volgens de gebruiksaanwijzing.	† • <i>Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 11b.</i>
A	1004		Overleg met de arbodienst of leverancier als persoonlijke beschermingsmiddelen niet goed passen of om gezondheidsredenen niet gedragen kunnen worden.	• <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i> • <i>Oplossing voor biologische agentia</i> • <i>Oplossing voor CMR-stoffen</i> • <i>Arbeidsomstandighedenbesluit art. 8.1, lid 2.d</i>
A	1063		Gebruik bij het slijpen van gips met een gipsslijper als persoonlijke beschermingsmiddelen: - stevige handschoenen - gehoorbescherming indien de machine meer dan 80 dB geluid produceert (zie sticker) - veiligheidsbril	† • <i>Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 11, ad b.</i>
A	1728		Gebruik bij het polijsten en slijpen de volgende persoonlijke beschermingsmiddelen: - handschoenen - stofmasker P2 (als nat slijpen of afzuiging niet mogelijk is) - beschermbril	† • <i>Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 11, ad b.</i> • <i>Bedrijfsbezoeken 2011</i>
A	6322		Gebruik nitril-handschoenen bij het werken met gips, ter voorkoming van handeczeem.	† • <i>Bedrijfsbezoeken 2011</i>

A 1550 Gebruik een donkere bril bij het smelten en gieten van het metaal met de open vlam.

- *Bedrijfsbezoeken 2011*

A 4181 Gebruik gehoorbescherming indien de dagelijks blootstelling aan geluid 85 dB(A) of hoger is.

- *Arbidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 6.8, lid 9.*

Lichamelijke belasting bij laboratoriumwerk

A 4344 Doe aan taakroulatie bij repeterende en belastende handelingen en houdingen.

- *Arbidsomstandighedenwet 2007 artikel 3 lid 1 sub b.*
- *Arbo-Informatieblad 29, Fysieke belasting bij het werk*
- *Oplossing voor fysieke belasting*

A 5587 Onderbreek eenzijdige handelingen en werkhoudingen na maximaal 1 uur met een pauze van 10 minuten of het verrichten van andere werkzaamheden.

- *Arbidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 5.2.*

A 5588 Werk in een actieve houding (met rechte rug) en voorkom werken met een gedraaide of gebogen rug.

- *Arbo-Informatieblad 08, Zittend en staand werk pagina 7.*
- *Oplossing voor fysieke belasting*

A	5589	👍	Doe bij repeterende handelingen en eenzijdige werkhoudingen eens per uur ontspannings-, rek- en strekoefeningen.	♿	• <i>Bedrijfsbezoeken 2011</i>
A	5590	👍	Werk zoveel mogelijk in een neutrale nekstand. Het hoofd wordt over het algemeen niet verder dan 25 graden voorover gebogen.	♿	• <i>Risico-inventarisatie en -evaluatie tandartsen</i>
A	421	👍	Werk dicht bij het lichaam bij veel kijktaken en/of nauwkeurig werk met weinig kracht: - 20-30 cm onder ooghoogte - 0-15 cm boven ellebooghoogte	♿	• <i>Arbeidsomstandighedenregeling 2007 5.4-1a.</i> • <i>Arbo-Informatieblad 08, Zittend en staand werk pagina 11.</i> • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>
A	5592	👍	Bij zeer nauwkeurige en fijne werkzaamheden en het gebruik van een loep moet het werkstuk tot 30 cm boven ellebooghoogte kunnen worden gebracht.	♿	• <i>Arbo-Informatieblad 08, Zittend en staand werk</i>
A	6300	😊	Hanteer bij nauwkeurige en fijne werkzaamheden zo nodig een prismabril, om langdurige buiging van de nek te voorkomen.	♿	

A	5593	👍	Leg veel gebruikte materialen binnen handbereik: - meest voorkomende werkzaamheden binnen 30 cm - regelmatig voorkomende werkzaamheden binnen 45 cm - incidenteel voorkomende werkzaamheden binnen 60 cm.	† • <i>Arbo-Informatieblad 08, Zittend en staand werk</i> • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>
A	5596	😊	Maak zo nodig gebruik van de Hand Arm Risicobeoordelings Methode (HARM) als er risico's bestaan op arm-, nek- en schouderklachten bij hand-armtaken: http://harm.proteon.nl	†

Lichamelijke belasting bij werken met een patiënt

A	5602	👍	Zet de patiëntenstoel op een hoogte dat het bovenlichaam van de tandtechnicus – met een rechte rug – zo min mogelijk moet worden gebogen (maximaal 25 graden).	† • <i>Innemen van een gezonde zittende werkhouding bij de patiëntenbehandeling</i>
A	5603	👍	Positioneer – met patiëntenstoel en eigen werkstoel – het werkveld in de mond van de patiënt zoveel mogelijk recht voor het bovenlichaam en voorkom dat de eigen rug moet worden gebogen of gedraaid. Vraag de patiënt het hoofd zo te draaien dat de eigen rug of nek zo min mogelijk zelf hoeft te worden gedraaid of gebogen.	† • <i>Innemen van een gezonde zittende werkhouding bij de patiëntenbehandeling</i>
A	5604	👍	Zit zover mogelijk naar achteren op de zitting van de werkstoel om een stabiele en symmetrische werkhouding te bevorderen.	† • <i>Innemen van een gezonde zittende werkhouding bij de patiëntenbehandeling</i>

A	5605		Werk in een houding waarbij de afstand vanaf de ogen tot de mond van de patiënt 35 tot 40 cm bedraagt.		• <i>Innemen van een gezonde zittende werkhouding bij de patiëntenbehandeling</i>
A	5606		Werk in een houding waarbij de onderarmen licht geheven zijn (10-25 graden t.o.v. horizontaal; dat is 10 cm boven ellebooghoogte), door instelling van werkstoel en patiëntenstoel.		• <i>Innemen van een gezonde zittende werkhouding bij de patiëntenbehandeling</i>
A	5607		De werkhoogte van de werkstoel is zodanig ingesteld dat de hoek tussen boven- en onderbenen 110 graden of iets meer bedraagt.		• <i>Innemen van een gezonde zittende werkhouding bij de patiëntenbehandeling</i>
A	5608		Zet de voeten tijdens het zitten licht gespreid op de grond.		• <i>Innemen van een gezonde zittende werkhouding bij de patiëntenbehandeling</i>
A	5609		Zit dynamisch: wissel de houding af tussen het zitten tegen en los van de rugsteun.		• <i>Innemen van een gezonde zittende werkhouding bij de patiëntenbehandeling</i>

A 5610 Indien de rug niet tegen de rugsteun leunt:
 - Trek met een rechte rug het borstbeen iets naar voren en omhoog en span de buikspieren licht aan.
 - Breng het bovenlichaam vanuit de heupen eventueel naar voren in een hoek van circa 10 graden.
 Controleer deze houding regelmatig.

- *Innemen van een gezonde zittende werkhouding bij de patiëntenbehandeling*

A 5611 Bij gebruik van de rugsteun: de rugleuning steunt alleen in het onderste gedeelte van de rugholte en contact met de boven- en onderliggende rug- en bilspieren wordt vermeden.

- *Innemen van een gezonde zittende werkhouding bij de patiëntenbehandeling*

Staannd werk

A 560 Beperk plaatsgebonden staand werk tot maximaal 1 uur aaneengesloten of maximaal 4 uur over de dag verdeeld.

- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 5.2.*
- *Oplossing voor fysieke belasting*

A 424 Bij langdurig staand werk, waarbij het werk het toelaat van tijd tot tijd te gaan zitten, is een functionele zitgelegenheid (bijvoorbeeld stasteun) beschikbaar.

- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 5.4.*
- *Oplossing voor fysieke belasting*

- A 425 Wissel statische belasting (bijvoorbeeld staan) en dynamische belasting (bijvoorbeeld lopen) af.
- *Beleidsregels arbeidsomstandighedenwetgeving 2007 beleidsregel 5.4-1.*
 - *Oplossing voor fysieke belasting*

Beeldscherm- en CAD/CAM-werk

De normen voor beeldschermwerk (incl. CAD/CAM) zijn van toepassing op medewerkers die langer dan 2 uur per dag achter een computer werken.

- A 3425 Bied, voorafgaand aan de werkzaamheden, medewerkers met 2 uur of meer beeldschermwerk per dag een onderzoek aan de ogen aan en vergoed, indien noodzakelijk, een beeldschermbril.
- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 5.11.*
 - *Oplossing voor beeldschermwerk*
- A 4586 Neem bij beeldschermwerk in acht:
- korte pauze of ander werk na 2 uur aaneengesloten beeldschermwerk
 - werk niet langer dan 6 uur per dag in totaal achter een beeldscherm
 - varieer zoveel mogelijk de werkhouding
 - beeldscherm staat recht voor de gebruiker
 - bovenrand beeldscherm is op of iets onder ooghoogte
 - kijkafstand tot beeldscherm is minimaal 50 cm tot 90 cm, afhankelijk van scherm- en tekengrootte
-
- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 5.10.*
 - *Arbo-Informatieblad 02, Werken met beeldschermen pagina 12, 13, 15 en 23.*
 - *Oplossing voor beeldschermwerk*
- A 6298 Voer beeldschermwerk uit in een goede werkhouding, voorkom lichamelijke klachten door:
- rechtop zitten
 - het hoofd rechtop
 - ontspannen schouders
 - onderarmen ondersteund
 - onderarmen en handen in een horizontale positie
 - voeten plat op de grond
-
- *Arbo-Informatieblad 02, Werken met beeldschermen 6e druk (2010), par. 7.2*

A 6297 😊 Installeer op intensief gebruikte computers pauzesoftware, om RSI-klachten te voorkomen.

- *Arbo-Informatieblad 02, Werken met beeldschermen 6e druk (2010), par. 4.3*

Milieu, afval en energie

6257 😊 Vang edelmetaalhoudend afval en stofresten op en laat dit verwerken (door een erkend bedrijf) om het edelmetaal terug te winnen.

- *Bedrijfsbezoeken 2011*

A 2572 👍 Voer het uitgewerkte/vervuilde zuur op juiste manier af Damp niet zelf in, maar voeg zuiveringszout toe als indikmiddel.

- *MEKA tandtechnische laboratoria februari 1997*

🌐 1070 👍 Maak gebruik van gipsvangers en gipsoverloopsystemen bij natslijpen.

- *LAKMET Verbeteropties voor de bedrijfsvoering in de tandtechnische branche p. 3.*

181

Ruim gemorste gevaarlijke stoffen zo snel mogelijk op, waar nodig met absorptie- of neutralisatiemiddel. Behandel het gebruikte absorptie- of neutralisatiemiddel als gevaarlijk afval. Volg de instructie op het veiligheidsinformatieblad.

- *Activiteitenbesluit milieubeheer artikel 2.1, lid 2.*
- *PGS 15, Opslag verpakte gevaarlijke stoffen paragraaf 3.14.1.*
- *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*

2. Ondernemen

Koers

6182	👍	Maak bij start van uw onderneming een ondernemersplan. Hanteer in het vervolg een globaal ondernemersplan waarbij u uw doelen jaarlijks evalueert en bijstelt	👤
3858	😊	Kies de rechtsvorm van uw bedrijf met deskundig advies van bijvoorbeeld Kamer van Koophandel, notaris, accountant, boekhouder en/of brancheorganisatie.	👤
540	👍	Stel uzelf (via de brancheorganisatie, vakbladen, beurzen etc.) op de hoogte van markt- en brancheontwikkelingen.	👤
930	👍	Toets per kwartaal of uw bedrijfsresultaten zich ontwikkelen overeenkomstig de doelen die u zich heeft gesteld. Neem, indien nodig, passende maatregelen en stel zo nodig uw doelen bij.	👤
A 3081	😊	Maak een investeringsplan, waarin u rekening houdt met: - technische ontwikkelingen - vervanging van verouderd materieel - uitbreiding/inkrimping van uw bedrijf - milieu-eisen - arbeidsomstandigheden - onderhoudskosten - duurzaamheid	👤
3080	😊	Gebruik fiscale investeringsaftrekregelingen. (Raadpleeg uw boekhouder/accountant, Kamer van Koophandel, belastingdienst of www.antwoordvoorbedrijven.nl over de mogelijkheden.)	👤

4394 Start 5 à 7 jaar vóór bedrijfsbeëindiging of -overdracht met voorbereidingen.

6172 Werk bij bedrijfsoverdracht als volgt:
- zoek tijdig een opvolger of leidt zelf een opvolger op
- begeleid de opvolger en zorg voor een geleidelijke overdracht

4449 Vind meer over bedrijfsoverdracht op www.kvk.nl.

4013 Maak geen concurrentiebeperkende afspraken met leveranciers of collega-ondernemingen.

- *Mededingingswet 1998 en Besluit vrijstellingen samenwerkingsovereenkomsten detailhandel.*

Vergunningen en meldingen

18 Meld uw bedrijf tussen één week vóór vestiging en één week ná vestiging aan bij de Kamer van Koophandel voor inschrijving in het Handelsregister.

- *Handelsregisterwet 2007 artikel 19 en 20*

6183 Informeer voor vestiging of de beoogde bedrijfsactiviteiten volgens het bestemmingsplan zijn toegestaan op de beoogde vestigingsplaats. Als dat zo is dan moet u een omgevingsvergunning (voorheen bouwvergunning) aanvragen bij de gemeente, via www.omgevingsloket.nl.

- *Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) artikel 2.1, lid 1.c. juncto artikel 2.12*

6387		Vraag bij geplande bouw of verbouw een omgevingsvergunning (voorheen bouwvergunning) aan bij de gemeente, via www.omgevingsloket.nl .	• <i>Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) artikel 2.1</i>
17		Meld bij oprichting uw bedrijf aan bij de Belastingdienst voor: - omzetbelasting (btw-nummer) - vennootschapsbelasting (in geval van een B.V.) - loonbelasting	† • <i>Algemene wet inzake rijksbelastingen artikel 6, lid 1. Wijziging van de Wet uitbreiding rechtsgevolgen VAR.</i>
5238		Een eenmanszaak, V.O.F. of C.V. doet de aanmelding voor de Belastingdienst via de Kamer van Koophandel. (www.kvk.nl zoek op: aanmelden Belastingdienst)	† • www.kvk.nl • www.belastingdienst.nl
693		Kies zorgvuldig een handelsnaam na raadpleging van: - www.kvk.nl voor handelsnamen in de omgeving - www.bmb-bbm.org voor gedeponeerde namen - www.sidn.nl voor domeinnamen	†
4583		Vraag om een kopie van de VAR WUO (Verklaring arbeidsrelatie - Winst uit Onderneming) als u werk uitbesteedt aan een zelfstandige zonder personeel om naheffingen van loonbelasting en loonheffingen te voorkomen.	† • www.belastingdienst.nl
3577		Bewaar alle vergunningen en verplichte meldingen bij elkaar in een map.	
916		Laat uw inschrijving in het Handelsregister aanpassen wanneer bedrijfsactiviteiten, adresgegevens of andere gegevens wijzigen. (www.kvk.nl zoek op: inschrijfformulier)	† • <i>Handelsregisterwet 2007 artikel 19.</i>

4530		Beschik over een reclamevergunning en betaal zo nodig precariobelasting bij reclame-uitingen bij of op het pand.	 • <i>Gemeentelijke (bouw)verordening</i>
400		Informeer eens per jaar bij de Kamer van Koophandel en bij de gemeente of er door een wijziging in de wettelijke bepalingen een meldings- of vergunningsplicht op uw ondernemingsactiviteiten van toepassing is geworden.	 • <i>Bedrijfsbezoeken 2011</i>
6386	 	Doe een melding Activiteitenbesluit van de Wet milieubeheer, in verband met milieuvoorschriften, via de internetapplicatie van de overheid: aim.vrom.nl .	 • <i>Activiteitenbesluit milieubeheer artikel 1.10</i>
2840		Draag heffingen af voor: - muziek op uw website, voor publiek en/of medewerkers aan BUMA/STEMRA en SENA (www.bumastemra.nl) en www.sena.nl - tv-, video- en dvd-beelden aan Videma (www.videma.nl) - bezit van apparaat met kopieerfunctie (www.reprorecht.nl)	 • <i>Auteurswet en Wet naburige rechten</i>
494		Meld het bedrijf bij de Inspectie Volksgezondheid bij het vervaardigen van op maat gemaakte medische hulpmiddelen.	• <i>Besluit medische hulpmiddelen artikel 5, lid 2.</i>
157		Uw bedrijf is geregistreerd bij het Hoofdbedrijfschap Ambachten (www.hba.nl).	 • <i>Registratieverordening Hoofdbedrijfschap Ambachten</i>

2797 Informeer naar wat de brancheorganisatie u te bieden heeft.

6381 Bewaar de volgende documenten tenminste 5 jaar:

- opdrachtbonnen
- werkbonnen
- verklaringen geleverd bij het werkstuk (evt. als onderdeel van de factuur)
- certificaten van materialen
- lijsten van batch- en lotnummers van gebruikte materialen
- aanmelding en bevestiging aanmelding bij de Inspectie Volksgezondheid
- opleidingsregistraties
- schoonmaak- en onderhoudslijsten
- auditverslagen

- *Handboek Besluit Medische Hulpmiddelen voor laboratoriumhoudende tandtechnici 1999 - hoofdstuk 14*

Financiën en administratie

3285 Houd een goede (digitale) bedrijfsadministratie bij, een adequate periodieke verslaglegging (jaarverslag) en verstuur tijdig aangiften.

- *Burgerlijk Wetboek Boek 3, artikel 15i.*

6181 Maak gebruik van een adviseur voor het inrichten en bijhouden van uw (digitale) bedrijfsadministratie.

5247 Gebruik administratieve software met standaard auditfiles voor de financiële administratie, de loonadministratie en afrekensystemen. Hiermee voldoet u aan de informatiebehoefte van de Belastingdienst.

- *Belastingdienst november 2008*

2823		Bewaar alle gegevens van uw bedrijfsadministratie (zo mogelijk digitaal). Het gaat hier om; - financiële administratie, zoals: gegevens van uw afrekenstelsel (kassa) inclusief pin- en kassabonnen en kladaantekeningen, tussentijds gemaakte controleberekeningen en bankafschriften - klantenadministratie, zoals: afsprakenboeken, offertes en opdrachtbevestigingen en kopieën van verzonden facturen - personeelsadministratie, zoals: loonadministratie, werktijdroosters en urenregistratie van ondernemer en meewerkend partner - overige administratie, zoals: ontvangen facturen, contracten en overeenkomsten, agenda's, correspondentie (ook zakelijke e-mail) en software en databestanden	† • <i>Handboek ondernemen 2008 Belastingdienst Een administratie opzetten pagina 39.</i> • <i>Belastingdienst november 2008</i>
1660		Houd een metaalboekhouding bij.	†
2		Bewaar de bedrijfsadministratie ten minste 7 jaar. Let op: bewaar voor de omzetbelasting de documenten over onroerende zaken 10 jaar.	† • <i>Algemene wet inzake rijksbelastingen artikel 52, lid 4. Wet omzetbelasting 1968, artikel 34a. Uitvoeringsregeling loonbelasting 2001, artikel 66.</i>
A	6334 	Leg vast welke medewerkers in de organisatie werken met: - gevaarlijke stoffen of met producten, die gevaarlijke stoffen (chemicaliën) bevatten - kankerverwekkende, mutagene en/of reproductietoxische stoffen of met producten, die deze stoffen bevatten - vluchtige organische stoffen	• <i>Bedrijfsbezoeken 2011</i>
A	6356 	Registreer alle gevaarlijke stoffen waarmee u werkt. Maak daarbij gebruik van www.dentalmanager.nl.	• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 4.1b. lid 2 en artikel 4.2</i>

4006		Organiseer uw archief zo dat: - documenten eenvoudig terug te vinden zijn - belangrijke documenten beschermd zijn tegen vernietiging (oprichtingsakten, jaarrekeningen) - waardepapieren bewaard worden op een brand- en waterschadeveilige plaats	
3109		Bewaar informatie zo dat onbevoegden er geen toegang toe hebben.	
4719		Beveilig uw digitale gegevens door: - digitale beveiliging (firewall, virusscanner, spamfilter en spyware filter) - internet-, e-mail- en wachtwoorden-aanpak - beperkte toegang tot vertrouwelijke informatie - regelmatig maken van backups - een verantwoordelijke persoon voor de bewaking van de digitale veiligheid Voor meer informatie en een test, zie www.digibarometer.nl.	 • www.digibarometer.nl
5118		Vermeld bij grensoverschrijdend Europees betalingsverkeer in euro's het IBAN (identificatienummer van een individuele bankrekening).	 • <i>Verordening (EC) nr. 2560/2001</i>
6122		Hanteer de Verkoop- en Betalingsvoorwaarden van de Nederlandse Schoenmakers Vereniging, te vinden op www.schoenmaker.nl en maak deze voor de verkoop bekend.	

3

De (elektronische) factuur voor leveringen van goederen en diensten aan andere ondernemers bevat ten minste:

- datum van uitreiking
- een volgnummer voor eenduidige identificatie
- de btw-nummers van leverancier (en afnemer in specifieke situaties)
- de hoeveelheid/omvang, aard en datum van de geleverde goederen of diensten
- de datum van vooruitbetaling
- de maatstaf van heffing voor elk tarief of elke vrijstelling
- de eenheidsprijs exclusief btw en eventuele vooruitbetalingskortingen die niet in de eenheidsprijs zijn inbegrepen
- het toegepaste btw-tarief en te betalen btw-bedrag
- verwijzing naar een eventuele toegepaste vrijstelling of verleggingsregeling
- het btw-nummer plus de NAW-gegevens van de fiscaal vertegenwoordiger bij een eventuele verlegging van de btw

- *Wet omzetbelasting artikel 35a.*

4581

Vermeld op alle uitgaande correspondentie (o.a. brieven, facturen, maar ook e-mail en website), maar niet op reclame-uitingen, uw handelsregisternummer (KvK-nummer). (Naamloze) vennootschappen vermelden ook volledige naam van de vennootschap en vestigingsplaats.

- *Handelsregisterwet 2007 artikel 27.*
- *Burgerlijk Wetboek boek 2, artikel 75 en 186.*

6179		Beheer debiteuren door: - klanten bij voorkeur vooraf laten betalen met pin of contant geld. - schriftelijke bevestiging van gemaakte afspraken (per fax of brief) - bewaking van de betalingstermijn - een maximum krediet te hanteren - tijdige versturing van betalingsherinneringen met verwijzing naar de gesloten overeenkomst en de Algemene Voorwaarden - in geval van betalingsachterstand, na overleg, aflevering tijdelijk stop te zetten (retentierecht) - maatregelen te nemen om uitstaande bedragen te incasseren, eventueel door een incasso-overeenkomst of met een gerechtsdeurwaarder of incassobureau	 • <i>Burgerlijk Wetboek deel 3: artikel 290 t/m 295</i>
4		Houd een loonadministratie bij en draag tijdig loonbelasting en premies af.	• <i>Wet loonbelasting artikel 6 en 27.</i> • <i>Wet financiering sociale verzekeringen</i>
948		Overleg regelmatig met uw boekhouder/accountant over uw financiële positie en meet uw positie aan de hand van kengetallen (zoals: liquiditeit, rentabiliteit en solvabiliteit).	
4509		Selecteer bij uitbesteding van de administratie ook op: - goede referenties - deelneming aan geschillenregeling of toepassing arbitrage - verzekering voor beroepsaansprakelijkheid	
4510		In de overeenkomst met uw boekhouder/accountant zijn vastgelegd: - afspraken over inleverdata en het voldoen aan wettelijke termijnen - tijdige signalering van problemen en knelpunten	

920		Lever zo spoedig mogelijk na het eind van een boekingsperiode (boekjaar of aangiftetijdvak) uw financiële stukken in bij uw boekhouder/accountant ten behoeve van tijdige aangifte.	†
2825		Controleer regelmatig of uw eigen administratie klopt met de aangiften bij de Belastingdienst.	†
4685		Laat een boekenonderzoek door de Belastingdienst zo efficiënt mogelijk verlopen door: - informatie klaar te leggen op basis van informatie van de Belastingdienst - de controleur in een aparte ruimte te laten werken, zodat de bedrijfsvoering niet wordt verstoord - één contactpersoon te hebben voor deze controleur op een vastgesteld tijdstip - ingewikkelde discussies door uw adviseur te laten voeren voordat de controleur zijn onderzoek afsluit - uw adviseur aanwezig te laten zijn bij het slotgesprek	†
4517		Handel bij bezoek van de belastingcontroleur als volgt: - ontvang gastvrij - vraag om identificatie en om het doel van de controle - stel de geordende administratie beschikbaar - leg vast welke gegevens in kopie verstrekt worden - noteer vragen en antwoorden - bewaar controlerapporten voor een eventueel volgend onderzoek door de Belastingdienst	†
2821		Houd een urenadministratie bij van de door uzelf en/of uw partner aan de onderneming bestede tijd.	†

Verzekeringen

8		Breng de risico's van de bedrijfsuitoefening in kaart en dek de risico's in voldoende mate af met een bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering.	†

2260	😊	Laat u, aan de hand van de risico's van uw bedrijfsactiviteiten, adviseren door een verzekeringsdeskundige over bedrijfsspecifieke verzekeringen.	♀
5434	😊	Informeer bij uw brancheorganisatie naar een mantelovereenkomst voor verzekeringen.	♀
3571	👍	Verzeker: - brand- en inboedelschade - bedrijfsaansprakelijkheid - diefstal van of schade aan klantenobjecten - milieuaansprakelijkheid - rechtsbijstand	♀
3491	😊	Verzeker u en eventuele medewerkers voor loondoorbetaling bij ziekte en tegen arbeidsongeschiktheid. Informeer bij uw brancheorganisatie naar een mantelovereenkomst.	♀
6259	👍	Regel als ondernemer/ZZPer, in overleg met uw boekhouder/accountant, met gebruik van belastingvoordelen, uw oudedagsvoorziening. Zie voor meer informatie www.antwoordvoorbedrijven.nl .	♀
3814	👍	Verzeker bedrijfsauto's en bestuurders tegen alle vormen van schade bijvoorbeeld met een werkgeversaansprakelijkheidsverzekering inzake bestuurders en inzittenden van motorvoertuigen.	
4071	👍	Verzeker ook privé-auto's bij bedrijfsmatig gebruik.	♀
31	😊	Meld uw opstal- en inboedelverzekeraar, om onderverzekering te voorkomen: - verbouwing - geheel of gedeeltelijk leegstaan van uw bedrijfspand (voor meer dan 2 maanden) - wijziging in de dakbedekking - verandering in gebruik van het bedrijfspand - opslag van inboedel elders dan in uw bedrijfspand - buiten gebruik raken van uw bedrijfspand	♀ • <i>Nederlandse bond van verzekeraars 16-06-2009</i>

5374

Controleer jaarlijks of u niet over- of onderverzekerd bent voor uw inboedel en bedrijfspand.

- *Nederlandse bond van verzekeraars*

Kwaliteit

6246

Bepaal jaarlijks uw kwaliteitsdoelstellingen. Denk aan:

- reductie van klachten
- reductie van reparaties als gevolg van fouten
- klanttevredenheid
- u altijd weet wat de status is van een werkstuk (track & trace)

- *Bedrijfsbezoeken tandtechnische laboratoria*
- *NEN-EN ISO 9001:2008, paragraaf 4.1, 5.2, 5.4*

3086

Leg kwaliteitsdoelstellingen vast in een Plan van Aanpak en stel vast:

- op welke termijn u de verbeteringen wilt realiseren
- of de realisatie volgens plan verloopt

- *NEN-EN ISO 9001: 2008, paragraaf 5.4*

4397

Evalueer periodiek de realisatie van uw kwaliteitsdoelstellingen en -maatregelen en pas deze zo nodig aan.

- *NEN-EN ISO 9001:2008, paragraaf 5.6*

- 6258 Werk volgens vastgelegde en aantoonbare procedures, van met name:
- het orderdoorloopproces
 - controles
 - inkoop en uitbesteding
 - registraties en documentatie
 - audits om het kwaliteitssysteem regelmatig te monitoren en waar nodig te verbeteren
-
- *Handboek Besluit Medische Hulpmiddelen voor laboratoriumhoudende tandtechnici 1999 - hoofdstuk 3, 7 en 15*
 - *NEN-EN -ISO 9001:2008, par. 4.2.1, par. 7.1, par. 7.4.1, par. 8.2.2*

- 6247 Maak afspraken met ondernemingen waaraan u werk uitbesteed over:
- kwaliteit
 - garantie-afspraken
 - omgaan met klachten
 - leveringstijd
-
- *NEN-EN -ISO 9001, paragraaf 7.4*

Milieu en energiebesparing

- 568 Formuleer doelstellingen om milieu- en energiebewust te ondernemen en geef aandacht aan:
- middelen om de doelstelling te bereiken
 - wijze waarop de doelstelling moet worden bereikt
 - bevoegdheden en verantwoordelijkheden
-
- 4814 Voer alle energiebesparende maatregelen uit met een terugverdientijd van 5 jaar of minder.
-
- *Activiteitenbesluit milieubeheer artikel 2.15, lid 1*

A 	6066		Laat u door een deskundige adviseren over een voldoende en energiezuinige verlichting. Let daarbij op: - voldoende verlichting om te werken - een juiste kleurweergave (kleurweergave-index Ra minimaal 80) - gebruik moderne, hoogfrequente en energiezuinige TL-verlichting - gebruik reflectoren in montagebalken van TL-verlichting - vervang oude voorschakelapparaten door (regelbare) elektronische versies - gebruik lichtsensoren voor daglichtafhankelijke lichtregeling - gebruik bewegingssensoren in ruimten die niet voortdurend worden gebruikt - vervang gloeilampen en halogeenspots door spaarlampen of LED-verlichting		• <i>Brochure: Een slimme ondernemer haalt geld uit energie</i> • <i>Brochure: Energiezuinige Verlichting voor: Detailhandel</i>
	518		Zet de thermostaat ten minste 1 uur voor het afsluiten van de werkzaamheden op nachttemperatuur (15 °C).		• <i>Branche-energie advies NOVEM</i>
	4838		Stel tijdschakelaars bij ingang van zomer- en wintertijd opnieuw in en tussentijds bij het lengen en korten der dagen. (lees verder: www.energiecentrum.nl, zoekterm: tijd klok)		• www.energiecentrum.nl
A 	516		Verwarm ruimtes alleen bij gebruik. Houd ruimtes vorstvrij.		
A 	1509		Zet de ventilatie lager/uit na sluitingstijd of nadat de reden voor ventilatie is vervallen.		• <i>Branche-energie advies NOVEM</i>
A 	515		Stel de ruimtetemperatuur kritisch in.		

A 	6071		Bespaar energie bij het gebruik van een airco door: - deuren zoveel mogelijk gesloten te houden - het temperatuursverschil tussen binnen en buiten tot maximaal 5 graden te beperken (meer wordt als onprettig ervaren) - het aantal draaiuren en het toerental van de ventilatoren te beperken - de condensor op een zo koel mogelijke plaats te zetten en schoon te houden - het isoleren van koudeleidingen - de airco zo min mogelijk te gebruiken		• www.energiecentrum.nl <i>energiebesparingsfolder detailhandel non-food</i>
A 	520		Stel de temperatuur van warm boilerwater laag in, maar niet lager dan 60 °C in verband met mogelijke bacteriegroei zoals legionella.		• <i>Oplossing voor biologische agentia</i>
	502		Informeer bij het energiebedrijf of kijk op www.energiecentrum.nl naar besparingsmogelijkheden en belastingvoordeel op milieuvriendelijke en energiezuinige investeringen.		• www.energiecentrum.nl
	1914		Bespaar energie bij compressoren door: - perslucht kritisch af te stellen - periodieke controle op lekkage van persluchtleidingen - uitschakeling buiten bedrijfstijd		• <i>Correspondentie Milieuzorgadvies Utrecht 02-2001.</i>
	1511		Voorkom waar mogelijk verspilling en beperk de hoeveelheid afval, bijvoorbeeld door gebruik van resten van overgebleven materiaal.		• <i>Correspondentie Milieuzorgadvies Utrecht 02-2001.</i>

	3862		Scheid afvalstoffen en zamel ze apart in. Dit geldt in elk geval voor: - papier en karton - kunststof - glas - chemisch afval	† • <i>Activiteitenbesluit milieubeheer artikel 2.12, lid 2</i>
A
489		Voer afval regelmatig af, via een erkende inzamelaar of via de gemeente.	† • <i>Wet Milieubeheer art. 10.45</i>
	521		Pas waterbesparende voorzieningen op kranen en spoelingen toe, zoals: - doorstroombegrenzers - waterbesparende douchekoppen - waterbesparende stortbakken - thermostaatkranen	†
	907		De aansluitwaarde in uw energieleveringscontract is in overeenstemming is met de huidige bedrijfssituatie. (Lees verder: www.energiecentrum.nl, zoekterm: energie inkopen)	† • <i>www.energiecentrum.nl</i>

Arbobeleid

A	228		Baseer het arbobeleid op de RI&E en het Plan van Aanpak.	• <i>Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 5.</i>
A	3308		De taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden over arbeidsomstandigheden van alle medewerkers zijn aan hen bekend gemaakt.	• <i>Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 3.</i>

A	364		Voorkom risico's door in deze volgorde toepassen van: - bronbestrijding - collectieve bescherming - individuele bescherming - persoonlijke beschermingsmiddelen (het gebruik ervan is tijdelijk en tot het strikt noodzakelijke beperkt)	† • <i>Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 3, lid 1b.</i>
A	1802		Voorkom dat derden (zoals klanten en bezoekers) blootgesteld worden aan risico's.	† • <i>Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 10.</i>
A	249		De werkgever kan zich bij het uitvoeren van de volgende taken (= het basispakket) laten ondersteunen door één (of meer) gecertificeerde arbodienst(en): - (toetsing van) RI&E (niet verplicht bij <41-werknemersuren per week en <26 werknemers als gebruik wordt gemaakt van een erkend branchemodel bij opstellen RI&E) - begeleiding van zieke werknemers - Periodiek Arbeidsgezondheidskundig Onderzoek - uitvoering van aanstellingskeuringen	• <i>Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 14 en 14a.</i>
A	3994		Regel de arbodienstverlening via een maatwerkregeling of vangnetregeling: Voldoe bij de maatwerkregeling aan de volgende voorwaarden: - overeenstemming met OR/PVT of conform afspraak in CAO - de ri&e wordt voorgelegd aan een deskundige (veiligheidsdeskundige, arbeidshygiënist, bedrijfsarts of arbeids- en organisatiedeskundige) - er is een contract met een bedrijfsarts voor verzuimbegeleiding Anders valt men onder de vangnetregeling en laat de werkgever zich ondersteunen door één (of meer) gecertificeerde arbodienst(en).	• <i>Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 13, 14 en 14a.</i>

A	6067		Houd rekening met de regels ter bescherming van zwangere en pas bevallen vrouwen, zoals: - voorkomen van lange werktijden en recht op extra pauze - geen zware lasten tillen - beperking stellen aan het lawaainiveau en het niveau van lichaamstrillingen. - lang staan voorkomen - verboden te werken met kankerverwekkende, mutagene en voor de voortplanting schadelijke stoffen - werkstress voorkomen - recht om borstvoeding te geven of te kolven in werktijd	 • <i>Arbo-Informatieblad 12, Zwangerschap en arbeid</i> • <i>Arbeidsomstandighedenbesluit meerdere artikelen</i>
---	------	---	--	---

Competenties, diploma's en bewijsstukken

	2781		Beschik over voldoende ondernemersvaardigheden op het gebied van: - financieel management - marketing (marktwerking) - wetten, belastingen en verzekeringen - personeel en organisatie	
A	6315		Houd de ontwikkelingen in de branche nauwlettend in de gaten en overweeg om personeel bij te scholen in nieuwe technieken en apparatuur	• <i>Bedrijfsbezoeken 2011</i>
	492		Houd de eigen ondernemersvaardigheden en vakkennis op peil door: - regelmatig de vakliteratuur te lezen - beurzen en congressen te bezoeken - het volgen van trainingen, workshops en nascholingscursussen - binnen te lopen bij collega-bedrijven - nadere informatie in te winnen bij branche- of andere organisaties - lid te worden van de brancheorganisatie	
	14		Beschik over (medewerkers die in het bezit zijn van) een, door de branche goedgekeurd, vakbekwaamheidsdiploma.	

4498 Het bedrijf staat open voor het begeleiden van leerlingen/stagiair(e)s.

648 Het bedrijf dat leerlingen/stagiair(e)s opleidt voldoet aan de regeling erkende leerbedrijven.

- *Wet Educatie en Beroepsonderwijs artikel 7.2.10 lid 4.*

Scholings- en personeelsbeleid

3097 Raadpleeg de CAO bij werving, selectie en aanstelling van personeel in verband met rechten en plichten van nieuw personeel

5892 Werf conform de sollicitatiecode. Kijk op www.nvp-plaza.nl voor meer informatie.

A 779 Hanteer voor nieuwe en tijdelijke medewerkers een inwerkprogramma met aandacht voor arbeidsomstandigheden en milieu. Leg afspraken schriftelijk vast.

- *Oplossing voor fysieke belasting*
- *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*

2828 Leg in de personeelsadministratie de gegevens vast van alle medewerkers (incl. stagiair(e)s, oproepkrachten, freelancers, uitzendkrachten e.d.), omtrent de arbeidsrelatie met de daarop betrekking hebbende documenten (identiteitsbewijs, overeenkomst zoals arbeidscontract e.d.).

- *Wet op de identificatieplicht artikel 23, lid 2.*

A 776 Leg per medewerker de functiebeschrijving vast met bijbehorende kwalificaties en ervaring.

- A 3094 De functiebeschrijving geeft inzicht in:
- taken
 - verantwoordelijkheden
 - bevoegdheden
 - plaats van de functie in de organisatie
 - functionele relaties tussen medewerker en leidinggevende, medewerker en eventuele ondergeschikten
 - de voor de functie geldende opleidings- en/of ervaringseisen
- *Arbeidsomstandighedenwet artikel 3*
-
- A 5443 Volg voor het bepalen van de maximale arbeidstijden de geldende CAO.
- *Wet op het algemeen verbindend en onverbindend verklaren van bepalingen van collectieve arbeidsovereenkomsten*
-
- 292 Beschik over een procedure voor het opnemen en registreren van verlof.
-
- 778 Houd jaarlijks per werknemer een functionerings- en/of evaluatiegesprek om samen knelpunten op te sporen en aan te pakken, met daarin minimaal aandacht voor:
- de aard en het niveau van het werk
 - de beleving van het werk (o.a. samenwerking met collega's)
 - factoren die goed functioneren verhinderen
 - (bij)scholing
 - toekomstplannen
- Leg afspraken schriftelijk vast, onderteken het verslag gezamenlijk en verstrek de werknemer een kopie.
- *www.carrieretijger.nl*
-
- 777 Hanteer per medewerker een opleidingsprogramma en leg afspraken hierover schriftelijk vast.
-
- 4590 Maak, wanneer met leerlingen/stagiair(e)s gewerkt wordt, gebruik van:
- een praktijkovereenkomst tussen leerling, werkgever en onderwijsinstelling
 - wettelijke vergoedingen bijv. de Wet Vermindering Afdracht (WVA) en subsidiemogelijkheden

- A 6361 Werknemers worden periodiek in de gelegenheid gesteld een Periodiek Arbeidsgezondheidskundig Onderzoek te ondergaan, over de relatie tussen hun gezondheid en de de arbeidsrisico's (zoals geluid, beeldschermwerk en gevaarlijke stoffen).
- *Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 18*
 - *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikelen 4.10a, 4.23 en 6.10*
- A 1001 Kosten van een Periodiek Arbeidsgezondheidskundig Onderzoek zijn voor rekening van de werkgever.
- *Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 18.*
 - *Arbonormenboek 2010/2*
- 3851 Regel, voor aanvang van de door de werknemer zelf aangevraagde cursussen en/of opleidingen, een afbetalingsregeling in geval van uitdiensttreding.
- A 6362 Er zijn huisregels met informatie over:
- werktijden
 - doktersbezoek
 - verlof(aanvragen)
 - telefoongebruik en internetgebruik privé
 - bedrijfskleding en gereedschap
 - pauzeren
 - veiligheid en arbo-instructies
 - overwerk
 - bedrijfsnoodplan
 - klachtenafhandeling
 - omgang, presentatie
 - regels bij ongewenst gedrag (seksuele intimidatie, geweld, agressie, pesten)
 - werkoverleg
 - arbeidsovereenkomst
 - taakomschrijving
 - cursussen
- A 3013 Registreer klachten van medewerkers en geef informatie over de behandeling van de klacht.
- *Oplossing voor psychosociale arbeidsbelasting*

- 4545 Doorloop de volgende stappen bij klachten van medewerkers:
- registreer de klacht
 - behandel de klacht objectief
 - bedenk, waar mogelijk, samen met de medewerker(s) een oplossing
 - geef informatie over de behandeling en afhandeling van de klacht

- *Oplossing voor psychosociale arbeidsbelasting*

Verzuim en re-integratie

- A 6168 Raadpleeg de CAO voor de regels bij verzuim en re-integratie.

- A 4666 Verzuimbeleid en -regels zijn opgenomen in de huisregels.

- *Bedrijfsbezoeken*
TTL

- A 2866 Bij verwachte langdurige ziekte van een werknemer:
- week 1: binnen vier dagen ziek melden bij de bedrijfsarts/arbodienst. Bij recht op uitkering, volgens de Ziektewet, aangifte doen bij het UWV.
 - week 6: de bedrijfsarts heeft een probleemanalyse met redenen van uitval, herstelmogelijkheden en wanneer mogelijk werkhervatting
 - week 8: werkgever en werknemer hebben een Plan van Aanpak voor werkhervatting op basis van de probleemanalyse
 - week 42: De werkgever meldt de zieke werknemer bij het UWV
 - week 44: UWV stuurt bevestiging met verplichte activiteiten voor het tweede ziektejaar
 - week 87: indien niet aan het werk ontvangt de werknemer een WIA-aanvraagformulier dat binnen drie weken terug moet naar UWV ter beoordeling voor WIA-uitkering.
- Meer informatie:www.uwv.nl

- *Wet verbetering poortwachter 2008*

- 6151 ☺ Pak reïntegratie direct op zodra bekend is wat de zieke wel en niet kan.
- maak met hulp van de arbodienst een Plan van Aanpak.
 - raadpleeg bij verschil van mening met de zieke opnieuw de arbodienst
 - informeer naar eventuele UWV subsidies en voorzieningen
- Ga naar www.uvw.nl voor meer informatie.

Werkoverleg

- A 3067 👍 Houd regelmatig werkoverleg (vuistregel: eenmaal per maand).
- *Arbeidsomstandighedenwet artikel 12, lid 1 en lid 3*
- A 3071 👍 Besteed in het werkoverleg aandacht aan:
- arbeidsomstandigheden (in het bijzonder werkdruk en ziekteverzuim)
 - veiligheid
 - milieuaspecten
 - werkverdeling en planning
 - algehele gang van zaken in het bedrijf
 - openstaande actiepunten
 - (bijna) ongevallen
- A 4179 ☺ Neem de inhoud van deze Code bij het werkoverleg systematisch door.
- A 2929 👍 Maak van het werkoverleg een verslag met in ieder geval vermelding van de aanwezigen, de besproken onderwerpen en de actiepunten.
- A 3070 📖 Houd ten minste tweemaal per jaar een bijeenkomst met het personeel waarin u uw medewerkers in elk geval informeert over:
- de stand van zaken in het bedrijf
 - zwaarwegende beslissingen zoals uitbreiding, inkrimping, belangrijke investeringen en verhuizing
 - voortgang van uitvoering Plan van Aanpak bij de RI&E
- *Wet op de ondernemingsraden artikel 24 en 35B.*

Medezeggenschap

A	33		Regel de medezeggenschap van werknemers door het volgende: - (<10 werknemers) vrijwillig ingestelde PVT - (>9 <50 werknemers) tweemaal per jaar een verplichte personeelsvergadering of een vrijwillig ingestelde PVT (verplicht wanneer de meerderheid van de werkzame personen daar om verzoekt) - (>49 werknemers) verplicht ingestelde OR	• <i>Wet op de ondernemingsraden artikel 2 lid 1 en 35b, c lid 1 en 2, d en 36a.</i>
A	3304		De PVT (of OR) heeft instemmingsrecht over het volgende: - arbeids- en rusttijdenregeling - regeling op het gebied van arbeidsomstandigheden, het ziekteverzuim of reïntegratiebeleid	• <i>Wet op de ondernemingsraden artikel 27.</i>
A	4776		De PVT (of OR) dient akkoord te gaan met het volgende: - RI&E en Plan van Aanpak - aanstelling preventiemedewerker - keuze en contract arbodienst - verzuimregels - inschakeling bedrijfshulpverleners - frequentie van Periodiek Arbeidsgezondheidskundig Onderzoek - PAGO (indien relevant)	• <i>Wet op de ondernemingsraden artikel 27.</i> • <i>Arbonormenboek 2010/2</i>
A	4918		De PVT (of OR) heeft het recht om de ondernemer advies te geven bij beslissingen die belangrijke gevolgen hebben voor ten minste een kwart van de werknemers (bijvoorbeeld bij reorganisatie, fusie of grote investering).	• <i>Wet op de ondernemingsraden artikel 35b, lid 5.</i>
A	4917		PVT- (of OR-)leden genieten ontslagbescherming ten aanzien van medezeggenschapstaken.	• <i>Burgerlijk Wetboek Boek 7, artikel 670, lid 4.</i>

3. Inkoop

Algemeen

- A 32 Hanteer een inkoopbeleid. Let op (indien van toepassing):
- voorraad- en bestelkosten
 - opslagmogelijkheden/-eisen
 - service (erkende) leverancier
 - CE-markering
 - kwaliteitscertificaten
 - minimaal energie- en waterverbruik
 - minder schadelijke alternatieven
 - doseringsmogelijkheden
 - hergebruik
 - duurzaamheid (spreek de leverancier aan op duurzaam geproduceerde goederen)
 - ergonomische eisen
 - garantietermijn
 - het aanvragen van meerdere offertes
- 5813 Koop samen met collega's in om inkoopvoordelen te behalen.
- A 1447 Selecteer leveranciers op basis van:
- assortiment
 - kwaliteit
 - betrouwbaarheid
 - levertijd
 - service
 - flexibiliteit
 - prijs
 - productinformatie
 - duurzaamheid (van product én leverancier)
- www.energiecentrum.nl
- *Bedrijfsbezoek 2009*

6169 Voorkom factuur- en acquisitiefraude:
- maak alleen schriftelijke afspraken over advertenties (nooit telefonische afspraken)
- accepteer alleen schriftelijke controle van adresgegevens
- let op onaangekondigde nota's
Meer informatie op www.fraudemeldpunt.nl en www.ikbenmisleid.nl

4488 Maak binnen het bedrijf duidelijke afspraken over wie wat mag bestellen/inkopen.

3122 Informeer naar subsidiemogelijkheden en belastingvoordelen vóór het doen van investeringen (www.antwoordvoorbedrijven.nl, ga naar: subsidies en regelingen).

- *Handboek ondernemen 2008
Belastingdienst
Investeren en inkopen pagina 74.*

6379 Ingekochte materialen die direct in contact komen met patiënten, zijn voorzien van een CE-markering.

- *Handboek Besluit Medische
Hulpmiddelen voor
laboratoriumhoudende tandtechnici
1999 - hoofdstuk 6*

6380 Ingekochte materialen worden bij binnenkomst gecontroleerd op:
- CE-markering
- houdbaarheidsdatum
- beschadigingen van de verpakking

- *Handboek Besluit Medische
Hulpmiddelen voor
laboratoriumhoudende tandtechnici
1999 - hoofdstuk 6*

3853 Maak afspraken met uw leveranciers over leveringsvoorwaarden, garantievoorwaarden, productomschrijvingen en onderhoud.

- *Bedrijfsbezoeken*

 2767 Dring bij de leverancier aan op materiaalzuinige verpakking.

- *Besluit beheer verpakkingen en papier en karton*

 5490 Kies materialen die het milieu zo min mogelijk belasten en zoveel mogelijk energie besparen.

4240 Stel bij levering of nalevering vast dat aantallen, kwaliteit en levertijd overeenkomen met de bestellingen en op de factuur vermelde producten en bedragen.

4401 Duidelijk is wie verantwoordelijk is voor de controle op geleverde artikelen/goederen en op welke punten gecontroleerd wordt.

A 2842 Koop maatschappelijk verantwoord in. Beoordeel op:
- sociale criteria (geen kinderarbeid, etc.)
- milieucriteria (PP-folie in plaats van PVC, FSC-hout, energiezuinig)
- consumentenveiligheid
- duurzaamheid

- *Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen in de Detailhandel*

Voorraadbeheer

A 193 Controleer bij het aanvullen van de voorraad op:
- verpakking
- houdbaarheidsdata (indien van toepassing)
- etiket
- aanwezigheid van veiligheidsinformatiebladen (bij gevaarlijke stoffen)

- *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*

	194	👍	Hanteer het voorraadprincipe van first-in-first-out (eerst-in-eerst-uit).	👤	
A 🌐	29	👍	Controleer bij ontvangst (indien van toepassing): - verpakking - houdbaarheidsdata - breuk/beschadiging - etikettering - aanwezigheid van veiligheidsinformatiebladen - Nederlandse gebruiksaanwijzing en CE-markering - factuur - of levering overeenkomt met bestelling	👤	• <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i>
A 🌐	196	👍	Houd een voorraadadministratie bij.	👤	
A	4543	👍	Houd bij bestelfrequentie en bestelgrootte rekening met: - een overzichtelijke sortering van de voorraad - het aanhouden van een beperkte voorraad - kwantumkorting - bedrijfsdrukke	👤	
A	4956	👍	Noteer de vervaldatum en datum van opening van een product op de verpakking, zodat rekening kan worden gehouden met de periode van houdbaarheid.	👤	• <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i>
A	2810	👍	Let bij eigen aanmaak of het ompakken van producten (indien van toepassing) op: - houdbaarheid - breuk/beschadiging - volledige etikettering op de nieuwe verpakking - gebruiksaanwijzing of veiligheidsinformatiebladen	👤	• <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i>

Arbeidsmiddelen

A

2843

Let bij aanschaf of huur van apparatuur en instrumenten op:

- servicegerichtheid van de leverancier (continuïteit, kennis, technische ondersteuning, leveringsvoorwaarden e.d.)
- de aanschafprijs en de prijs-kwaliteitverhouding
- aanwezigheid van CE-markering
- de grootte en het gewicht (stationair, verrijdbaar, transportabel, eventueel demontabel tbv transport)
- de toepassingsmogelijkheden
- het bedieningsgemak
- ergonomische eisen
- scholingsmogelijkheden voor gebruiker(s)
- de exploitatiekosten (bijvoorbeeld verbruik, onderhoud, energie)
- energiebesparing en milieu-effecten
- de garantie
- de onderhoudsovereenkomst en kosten na de garantie
- terugverdientijd

- *Oplossing voor fysieke belasting*
- *Oplossing voor machineveiligheid*

A

5619

Vraag de mening van de medewerkers voordat u machines en gereedschap aanschaft.

A

3446

Alle arbeidsmiddelen geleverd na 1 januari 1995 zijn voorzien van een CE-markering.

- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikelen 7.4 eerste en tweede lid, 7.7, 7.10, 7.13, 7.14, 7.15, 7.16, 7.17a, 7.17b, met uitzondering van het vierde lid, en 7.18b, eerste lid, onder a.*

A	5347		Bij niet-CE gemarkeerde arbeidsmiddelen geldt: - heeft u een machine na 1 januari 1995 zelf gebouwd, dan is een volledig certificeringstraject nodig; - heeft u een machine na 1 januari 1995 gewijzigd, dan zorgt u in overleg met de oorspronkelijke fabrikant voor aanpassing van de CE-markering of doorloopt u zelfstandig als fabrikant een volledig certificeringstraject; - heeft u een machine na 1 januari 1995 vanuit een land buiten Europa naar de Europese Economische Ruimte (EER) geïmporteerd, dan gelden zowel de voorschriften uit het Arbeidsomstandighedenbesluit als ook uit het Warenwetbesluit Machines zoals hierboven is aangegeven	† • <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 art.7.2</i>
A	4194		Bij apparatuur is de Nederlandstalige handleiding aanwezig met: - veiligheidsinstructies voor omgevingssituatie, bescherming, schok- en brandpreventie - bedieningsvoorschrift - onderhoudsvoorschrift - handelwijze bij storing/reparatie - bestelwijze onderdelen - CE conformiteitsverklaring	† • <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.11a.</i>
A	5571		Machines kunnen alleen door bewuste handelingen ingeschakeld worden.	† • <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.14.</i>
A	5572		Machines zijn in geval van nood eenvoudig stop te zetten. Dit kan met een noodstopvoorziening (rode knop op gele achtergrond), een noodstopschakelaar (die je ingedrukt moet houden met hand of voet) of door een opvallend gemarkeerde aan/uit-knop die tijdens de werkzaamheden gemakkelijk bereikbaar is.	† • <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.15.</i>

A	5573		Gevaarlijke, hete en draaiende delen zijn afgeschermd. Ook automatische beveiliging (bijv. optisch) is mogelijk. Eisen: - Afscherming is voldoende stevig. - Afscherming is niet eenvoudig te omzeilen of buiten werking te stellen (alleen te verwijderen met speciaal gereedschap of machine treedt buiten werking zonder afscherming) - Afscherming moet zo min mogelijk het zicht op de werkzaamheden belemmeren (doorzichtige schermen regelmatig reinigen)	† • <i>Arbidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.9.</i>
A	5678		De zuurkast voldoet aan NEN-EN 14175.	† • <i>Oplossing voor CMR-stoffen</i> • <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i> • <i>Oplossing voor vergiftiging/bedwelming</i> • <i>Oplossing voor vluchtige organische stoffen</i> • <i>Arbo-Informatieblad 18, Laboratoria 4e druk (2007), paragraaf 4.7</i>
A	5578		Op machines staan bijbehorende pictogrammen met waarschuwingen, geboden en verboden. Denk hierbij aan: het dragen van veiligheidsbril of gehoorbescherming (bij een geluidsniveau van boven 80 dB(A)), elektrische gevaren, verbod op vuur, gevaar voor elektriciteit, gevaar voor hitte, gevaar voor straling.	† • <i>Arbidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 8.4, lid 1.</i>
A	5349		Machines en apparaten zijn zo veel mogelijk trillingsgedempt. De maximale trillingsbelasting van hand-armtrillingen bedraagt 2,5 m/s².	† • <i>Arbidsomstandighedenbesluit 2007 6.11a, lid 2 sub b.</i> • <i>Oplossing voor trillingen</i>

A	4602	👍	Geluidsniveau van arbeidsmiddelen is zo gering mogelijk en kleiner dan 80 decibel.	†	• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 6.8.</i>
A	842	👍	De polijstmachine: - heeft een beschermkap die de schijf over minimaal 180 graden beschermd - heeft stofafzuiging met filterkast - heeft een eenvoudig te reinigen filterkast - heeft verlichting op de afzuig- en beschermkap - heeft een noodstop, bij voorkeur te bedienen met de voet, of, markeer eventueel de aan/uitknop zeer duidelijk.	†	• <i>Validatiegroep goud- en zilver</i>
A 🌐	833	👍	Elektrische oven is: - geschikt voor 240 of 380 volt krachtstroom - voorzien van KEMA-keur - voorzien van EU energielabel	†	• <i>Oplossing voor elektrische installaties</i>
A 🌐	839	👍	De oven is thermisch geïsoleerd om brandgevaar te voorkomen.	†	
A	5581	👍	Gebruik minder gevaarlijke alternatieven voor klassieke bunsenbranders. Branders hebben thermische beveiliging waarbij gas afgesloten wordt als vlam uitgaat. Alternatieven zijn: - handbranders met piëzo-ontsteking - bunsenbranders met piëzoontstekers, infraroodsensor of voetpedaal en maximum-brandtijd-timers - messenverwarmers met inductieverwarming - elektrische wasmessen	†	• <i>Bedrijfsbezoeken 2009</i>

A	226	👍	De (loep)lamp: - heeft een grote stabiliteit - is verlicht door middel van koudlichtloemplamp (tl) - heeft een beweegbare armatuur - is eenvoudig te reinigen - is voor werken op locatie inklapbaar en vervaardigd van lichtgewicht-materiaal	† • <i>Bedrijfsbezoeken</i> • <i>Validatiegroep voetverzorging 2008</i> • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>
A	5623	👍	Gebruik persluchtapparatuur met dempers of een maximale druk van 2 bar, ter beperking van het geluidsniveau.	† • <i>Bedrijfsbezoeken</i>
A	5576	👍	Elektrisch (hand)gereedschap op 220 V wisselspanning moet dubbel geïsoleerd zijn.	† • <i>Oplossing voor machineveiligheid</i>
	6383	👍	Gebruik voor de sterilisatie van implantaat-gedragen werkstukken een stoomsterilisator (autoclaaf) die voldoet aan NEN-EN 13060	† • <i>Bedrijfsbezoeken 2011</i>
A	4293	👍	Arbeidsmiddelen zijn voorzien van (indien van toepassing): - afzuiging - ingebouwde voorziening voor stof- en/of dampafzuiging met filterclassificatie EU 7 of EU 9 - stoffilter (afneembare stofzak) - trillingsarm - aarding tegen statische elektriciteit - beperkte geluidsbelasting - noodstop - in hoogte verstelbaar - afscherming voor bewegende delen	† • <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i> • <i>Oplossing voor geluid</i> • <i>Oplossing voor elektrische installaties</i>

- A 4886 Beschik over ergonomisch handgereedschap:
- zo licht mogelijk
 - in goede maat verkrijgbaar en beschikbaar
 - hand, pols en arm blijven bij gebruik in een natuurlijke stand
 - handvat heeft een goede grip
-
- *Arbouw Brochure Keuzewijzer comfortabel handgereedschap, 2006*
 - *Oplossing voor fysieke belasting*
- 3143 Houd bij de aanschaf van een pinapparaat/betaalterminal rekening met:
- vast of mobiel
 - bedieningsgemak klant
 - aanpassingsgaranties in de toekomst
 - acceptatie betaalproducten (bijv. betaaldpas)
 - EMV-geschikt
 - serviceverlening leverancier
- Informeer op: www.betalterminal.nl
- A 1515 Let bij de aanschaf van een airco op:
- mogelijkheid tot het aanzuigen van buitenlucht
 - regulering door een ruimtethermostaat
 - toepassing van een warmtepomp
 - de mogelijkheid om condensor regelmatig te reinigen
-
- *Branche-energie advies NOVEM*

Persoonlijke beschermingsmiddelen

- A 50 Stel voldoende op risico's en gebruiksdoel afgestemde persoonlijke beschermingsmiddelen ter beschikking door en voor rekening van de werkgever.
- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 8.3, lid 1 en 2.*

A	541		Persoonlijke beschermingsmiddelen voldoen aan de volgende eisen: - voorzien van CE-markering - geschikt voor de te vermijden gevaren - afgestemd op de werkplek - afgestemd op de ergonomische en gezondheidseisen - geschikt voor de drager (goed passend) - op elkaar afgestemd bij tegelijkertijd dragen - voor gebruik door één persoon - voorzien van gebruiksaanwijzing - goed onderhouden, gerepareerd en schoongehouden	†	• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 8.1 en 8.3.</i> • <i>Warenwetbesluit Persoonlijke Beschermingsmiddelen</i> • <i>Risico-inventarisatie tandtechnische laboratoria p. 5 module algemene voorzieningen.</i> • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i> • <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i> • <i>Oplossing voor biologische agentia</i>
A	3031		Gehoorbescherming biedt een adequate bescherming tegen het aanwezige geluidsniveau.	†	• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 6.8, lid 7.</i>
A	5354		Gehoorbeschermingsmiddelen voldoen aan de volgende normen: - inwendig gedragen, zoals oorwatten, oorstoppen en otoplastieken aan NEN-EN 352-2. - uitwendig gedragen, zoals gehoorkappen, aan NEN-EN 352-1	†	• <i>Oplossing voor geluid</i> • <i>Arbonormenboek 2011; onderdeel Gehoorbescherming</i>
	53		Er is voldoende kleding aanwezig om dagelijks schone bedrijfskleding te kunnen dragen en eerder bij zichtbare verontreiniging.		• <i>Werkgroep Infectie Preventie, Infectiepreventie in verpleeg- woon- en thuiszorg pagina 7 en 12.</i> • <i>Werkgroep Infectie Preventie, Infectiepreventie in de tandheelkundige praktijk 2007 pagina 2.</i>

A	1890	😊	Bedrijfskleding heeft een lichte kleur zodat verontreiniging gemakkelijk te constateren is.	♂	
A	596	👍	Handschoenen voldoen aan de volgende eisen: - voldoen aan NEN-EN 455-1, 2 en 3 - zijn voor eenmalig gebruik (= wegwerp) - zijn goed passend (aan de vingertoppen strak en bij de knokkels niet te strak) - zijn hypo-allergeen en van nitril	♂	• <i>Oplossing voor biologische agentia</i> • <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i>
A	878	👍	Handschoenen die beschermen, tegen gevaarlijke en andere specifieke stoffen, voldoen aan NEN-EN 374 deel 1,2 en 3 en NEN-EN 420.	♂	• <i>Arbonormenboek 2011, onderdeel hand- en armbescherming.</i> • <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i>
A	870	👍	Wegwerpstofmaskers (= mondneusmasker) voldoen aan NEN-EN 149.	♂	• <i>Arbo & milieu jaarboek 1998, pagina 243.</i>
A	4416	📖	Veiligheidsbrillen voldoen aan NEN-EN 166 en 170.	♂	• <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i>

A 875 Oogbeschermingsmiddelen beschermen de ogen aan de voorkant gezien volledig. Dit kan met een gewone bril.

- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 4.87, lid 4 c.*
- *Werkgroep Infectie Preventie, Verpleeg- woon- en thuiszorg, Verzorging van wonden 2004 pagina 4.*

Gevaarlijke stoffen

A 3290 Ga bij de inkoop van gevaarlijke stoffen na of er minder schadelijke alternatieven in de handel zijn.

- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 4.4.*
- *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*

A 6363 Raadpleeg www.dentalstoffenmanager.nl voor:
- inkoop van gevaarlijke stoffen
- verplichte registraties van gevaarlijke, kankerverwekkende en mutagene stoffen

- *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*

A 60 Op de verpakking van gevaarlijke stoffen staat:
- naam van de stof of het preparaat
- gevaarsymbolen
- gebruiksaanwijzing
- veiligheidsaanbeveling en bijzondere gevaren

- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 4.1c, lid 1i.*
- *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*
- *Risico-inventarisatie tandtechnische laboratoria pagina 2 module toxische stoffen.*

61

Van alle aanwezige gevaarlijke stoffen zijn actuele veiligheidsinformatiebladen aanwezig. De leverancier is verplicht deze te leveren. Verzamel deze in een dossier.

- REACH artikel 31.
- PGS 15, Opslag verpakte gevaarlijke stoffen paragraaf 3.16.2.
- Oplossing voor gevaarlijke stoffen

891

Gasflessen en slangen zijn goedgekeurd volgens de ingeponste of aangegeven datum. De keuringsdatum mag niet zijn overschreden.

- Besluit detailhandel en ambachtsbedrijven milieubeheer bijlage 2, paragraaf 1.6.2a.

Desinfectiemiddelen en reinigingsmiddelen

69

Beschik over vloeibare, neutrale zeep in een niet navulbare verpakking, geplaatst in een houder.

- Oplossing voor biologische agentia

3113

Het desinfectiemiddel voor huid, instrumenten of oppervlakken voldoet aan het volgende:
- geen gebruiksklare alcoholdoekjes, deze verliezen zeer snel hun effectiviteit
- geen sprayflacon in verband met verneveling

- Validatiegroep voetverzorging 2008
- Oplossing voor biologische agentia
- Oplossing voor CMR-stoffen

68

Beschik voor de vermindering van de overdracht van micro-organismen via de handen over handalcohol (inwrijfmiddel met alcohol 70-80% en terugvettende bestanddelen ter voorkoming van uitdroging van de huid en zonder toevoeging van andere desinfectiemiddelen).

- Oplossing voor biologische agentia

A	74	👍	Beschik voor desinfectie van een intacte huid (=huiddesinfectie) over één van de volgende middelen: - alcohol 70-80% of - chloorhexidine 0,5% in alcohol 70% met RVG-nummer of - overige huiddesinfectiemiddelen met RVG-nummer	† • <i>Keuringsdienst van Waren 22-03-2000.</i> • <i>Oplossing voor biologische agentia</i>
A	75	👍	Beschik voor desinfectie van een beschadigde huid (=wonddesinfectie) over één van de volgende middelen: - alcohol 70-80% - chloorhexidine 0,5% in alcohol 70% met RVG-nummer - overige gecombineerde wond- en huiddesinfectiemiddelen met RVG-nummer	† • <i>Oplossing voor biologische agentia</i>
A 🌐	72	👍	Beperk het aantal desinfectiemiddelen en let bij de inkoop vooral op: - gebruiksdoel - samenstelling - breed werkingsgebied (tegen bacteriën, schimmels en virussen) - gebruiksvoorschrift (=toepassingsmogelijkheden) - gebruiksaanwijzing (=waarschuwingen, o.a. voor allergie) - expiratiedatum	† • <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i> • <i>Oplossing voor biologische agentia</i>

472

Gebruik alléén geregistreerde desinfectiemiddelen, voorzien van een N-nummer, overeenkomstig hun wettelijk gebruiksvorschrift. Gedenatureerde alcohol 70-80% is sinds september 2009 aangemeld, danwel toegelaten.

Niet toegestaan voor desinfectie van instrumenten en oppervlakken zijn desinfectiemiddelen voorzien van een RVG-nummer (deze zijn bestemd voor wonddesinfectie).

Niet toegestaan voor desinfectie van instrumenten en oppervlakken zijn desinfectiemiddelen voorzien van een CE-markering (deze zijn bestemd voor medische hulpmiddelen)!

- *Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden artikel 20 en 21.*

A

1697

Benodigdheden, voor het losweken van vuil en het tijdelijk tegengaan van de groei van micro-organismen, indien instrumenten niet onmiddellijk kunnen worden gereinigd, zijn:

- voorweekbak met goed afsluitbare deksel en eventueel een mandje
- inactiveringsvloeistof met N-nummer (met reinigende, eiwitoplossende en desinfecterende werking)

- *Oplossing voor biologische agentia*

A

323

Instrumentenwasmachine voldoet aan het volgende:

- CE-normering
 - heeft een reinigings-, desinfectie- en droogprogramma
 - reiniging en desinfectie op ten minste 90 °C voor 5 minuten
 - alleen te gebruiken voor niet-holle instrumenten
- Verdere benodigdheden:
- mandje van roestvrij staal of hard hittebestendig plastic voorzien van voldoende gaatjes in de bodem (in verband met uitdruipen)
 - mandje past in instrumentenwasmachine
 - voor de instrumentenwasmachine geschikt middel

- *Inspectie Gezondheidszorg protocol instrumentendesinfectie*
- *Oplossing voor biologische agentia*

A	340		Benodigdheden voor reiniging en desinfectie van instrumenten met behulp van een ultrasoonreiniger en onderdompeling in een desinfectiebak zijn: - mandje van roestvrij staal of hard plastic voorzien van voldoende gaatjes in de bodem (in verband met uitdruipen), plaatsbaar in de ultrasoonreiniger - ultrasoonbak + deksel - speciaal ultrasoonreinigingsmiddel - desinfectiebak + deksel - alcohol 70-80%	†	• <i>Oplossing voor CMR-stoffen</i> • <i>Oplossing voor biologische agentia</i>
	1875		Materialen die direct patiëntencontact hebben, hebben een CE-markering.		• <i>Besluit medische hulpmiddelen artikel 12.</i>
A	5014		Gebruik alleen toegelaten desinfectiemiddelen en kijk bij twijfel op www.ctgb.nl in het menu onder toelatingen > bestrijdingsmiddelendatabank. Gedenatureerde alcohol 70-80% moet sinds september 2009 aangemeld, danwel toegelaten zijn.	†	• <i>Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden artikel 20.</i> • <i>Oplossing voor biologische agentia</i>
A	78		Desinfectiemiddelen hebben een N-nummer. 4 of 5 cijfers + letter N. Gedenatureerde alcohol 70-80% is sinds september 2009 aangemeld, danwel toegelaten.	†	• <i>Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden artikel 20 en 21.</i> • <i>Oplossing voor biologische agentia</i>
Bedrijfsinventaris					
A	5591		Werktafels zijn in hoogte verstelbaar en daardoor aan te passen aan de lichaamslengte en het soort werkzaamheden van de individuele medewerker.		• <i>Arbeidsomstandighedenregeling 2007 5.4-1a.</i> • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>

A	5624	👍	De werkstoel voldoet aan: – stabiel en stevig – in hoogte verstelbaar, met een minimaal instelbereik van 12 cm en een hoogste instelbereik maximaal 20 cm onder het werkvlak – zittingsbreedte van minimaal 40 cm – instelbare zittingsdiepte van 38-43 cm – in hoogte verstelbare rugleuning, minimaal 22 cm hoog en met lendensteun – in hoogte verstelbare armsteunen, verstelbaar tussen 21 en 30 cm (en indien vast: 20-25 cm hoog), minimaal 15 cm lang en bij voorkeur in breedte verstelbaar – 5 ondersteuningspunten met zwenkwielen – glad oppervlak (reinig- en desinfecteerbaar).	† • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>
A	3155	👍	De voetensteun (aanwezig bij tafels die niet in hoogte verstelbaar zijn, voor korte medewerkers) voldoet aan DIN 4556: - 0,45 m breed x 0,35 m diep - in hoogte instelbaar - geen stang of balk	† • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>
A	90	👍	Eisen stasteun: - in hoogte verstelbaar tussen 65 en 90 cm - zitsteun moet een hoek kunnen maken tussen 20 en 30 graden met het horizontaal - bij gebruik van een kruispoot met wielen moeten deze beremd zijn - de bekleding is makkelijk reinigbaar en desinfecteerbaar.	† • <i>Beleidsregels arbeidsomstandighedenwetgeving 2007 beleidsregel 5.4-1b.</i> • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>
A	4295	👍	Beschik indien nodig over aparte werkstoelen geschikt voor zeer kleine medewerkers < 1.56 m, zeer grote medewerkers > 1.95 m en zeer zware medewerkers > 135 kg.	• <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>

A	3151	👍	Tafels waaraan mensen staand werken, voldoen aan het volgende: - ca. 25 cm lager dan de punt van de elleboog als kracht gezet moet worden of grote spullen gehanteerd moeten worden - maximaal 5 cm lager dan de punt van de elleboog voor fijne werkzaamheden en schrijven - 5 tot 10 cm boven ellebooghoogte geplaatst bij heel fijne werkzaamheden - in hoogte verstelbaar - voldoende been- en voetenruimte	† • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>
A	5600	👍	Het werkblad van een tafel is maximaal 7 cm dik. Bij een afzuigvoorziening en/of opvangvoorziening voor vijlsel is het werkblad maximaal 11 cm dik.	† • <i>Beleidsregels arbeidsomstandighedenwetgeving 2007 artikel 5.4-2.</i> • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>
A	4332	👍	Bij langer dan 2 uur per dag beeldschermwerk voldoen tafels aan het volgende: - in hoogte verstelbaar indien meerdere werknemers wisselend gebruik maken van de werktafel - hoogte bedraagt 74-76 cm (bij vaste werkhoogte) - werkvlak minimaal 120 cm breed en 80 cm diep - werkbladdikte is inclusief draagconstructie maximaal 5 cm - vrije beenruimte met minimale diepte van 65 cm, een minimale breedte van 60 cm en een minimale vrije voetenruimte van 80 cm diep - werkblad is lichtgetint, niet reflecterend	† • <i>Arbo-Informatieblad 07, Kantoren pagina 22.</i> • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i> • <i>Oplossing voor beeldschermwerk</i>
A	4333	👍	Beschik voor de zittende werkzaamheden over goede, in hoogte verstelbare, verrijdbare werkstoelen met: - vijfpoten met wielen voor stabiliteit - zonder armleuningen - duurzaam materiaalgebruik	† • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>

A	6217		Tafels waaraan mensen staand werken: - zijn in hoogte verstelbaar rondom ellebooghoogte - hebben voldoende been- en voetenruimte	† • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>
A	89		Bij langer dan 2 uur per dag beeldschermwerk voldoet de stoel aan NEN-EN 1335-1:2000: - zitting, armleuningen en rugleuning in hoogte verstelbaar - onderlinge afstand tussen armleuningen verstelbaar - zitdiepte verstelbaar - draaibaar	† • <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 art. 5.8 lid 2</i> • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>
A	6125		Tafels waaraan mensen staand werken, voldoen aan het volgende: - ca. 25 cm lager dan de punt van de elleboog als kracht gezet moet worden of grote spullen gehanteerd moeten worden - maximaal 5 cm lager dan de punt van de elleboog voor fijne werkzaamheden en schrijven - 5 tot 10 cm boven ellebooghoogte geplaatst bij heel fijne werkzaamheden - in hoogte verstelbaar - voldoende been- en voetenruimte - puntafzuiging is aan te brengen	† • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>

4. Inrichting

Algemeen

A	4481		De inrichting is waar mogelijk toegankelijk voor rolstoel-, scootmobiel- en rollatorgebruikers: - geen drempels bij de entree en andere ruimtes die toegankelijk moeten zijn- een vloerbedekking die goed te 'berijden' is (geen hoogpolig tapijt)- ruimte om te kunnen keren	• <i>Handboek voor Toegankelijkheid</i>
A	128		Ruimtes zijn voldoende en stevig geconstrueerd en in goede staat van onderhoud.	• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 3.3.</i>• <i>Risico-inventarisatie tandtechnische laboratoria p. 4 module algemene voorzieningen.</i>
A	129		Zet voorwerpen op de werkplek stabiel en stevig neer.	• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 3.3, lid 2.</i>
A	5367		<p>Neem maatregelen als de temperatuur in de ruimte hoger is dan 25 graden.
Maatregelen zoals: koele pauzeruimtes, aangepaste kleding, extra ventilatie en voldoende drinken. Pas het werkrooster aan of verkort de werktijden.</p>	• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 6.1, lid 1.</i>

A	133		Zet arbeidsmiddelen veilig neer, indien nodig borgen, zodat gevaar van verschuiven, omvallen, kantelen, oververhitten, brand en aanraking met elektriciteit wordt voorkomen.	†	• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.4, lid 3.</i>
A	2948		Tref maatregelen om struikelgevaar over snoeren, slangen, materialen en materieel te voorkomen, bijvoorbeeld met kabelmatten.	†	• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 3.2, lid 1.</i> • <i>Oplossing voor machineveiligheid</i>
A	4916		Snoeren en kabels leveren geen struikelgevaar op. Zet hiervoor apparaten zo dicht mogelijk bij het stopcontact, zo mogelijk met het snoer naar het stopcontact, eventueel onder het apparaat. Als het echt niet anders kan, dek de kabels af met een mat.	†	• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.4, lid 3.</i>
A	1559		Voorkom de uitgroei van de legionellabacterie door: - de waterleidingen na mengwatersystemen korter te laten zijn dan 5 m - een mengkraan vlak voor het tappunt te plaatsen (niet bij het warmwatertoestel) - een koudwaterleiding die langere tijd niet gebruikt zal worden te voorzien van een aftapkraan - opwarming van water in koudwaterleidingen (door welke bron dan ook) te voorkomen - de watertemperatuur in leidingen en waterreservoirs boven de 60 °C of beneden de 20 °C te houden	†	• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 4.87a.</i> • <i>Ontwerp-besluit tot wijziging van het Waterleidingbesluit ivm preventie van legionella in leidingwater augustus 2002 staatscourant</i> • <i>Oplossing voor biologische agentia</i>

A	141		Materialen in bedrijfsruimtes zijn gekozen met oog voor onderhoud- en schoonmaakwerkzaamheden.		• <i>Arbo-Informatieblad 14, Bedrijfsruimten - inrichting, transport en opslag pagina 16.</i>
A	922		Geef met veiligheidssignalen aan waar eet-, drink- en rookverboden gelden en wanneer persoonlijke beschermingsmiddelen gebruikt moeten worden.		• <i>Arbeidsomstandighedenregeling 2007 artikel 8.2, 8.5 en 8.10.</i>
A	306		Pas brand- en inbraakvertragende materialen en constructies toe.		• <i>Oplossing voor bedrijfshulpverlening</i>
A	5191		Bied iedere werknemer een rookvrije werkplek. De werkplek omvat mede: gang, pauzeruimte/kantine, lift, toilet, e.d.		• <i>Tabakswet artikel 11a</i>
A	6121		In het bedrijf mag alleen gerookt worden in een aparte rookruimte die voldoet aan de daaraan gestelde eisen.		
A	3693		De deuren, hekken, bordessen, trapjes of rolluiken zijn voldoende veilig: geen knelgevaar, geen scherpe randen, geen gevaar voor uitglijden, leuning bij trap.		• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 3.3, lid 2.</i>

Laboratorium

A	6342		Scheid werkprocessen - bij voldoende ruimte - in aparte werkruimten. Denk aan onder andere werkprocessen: - die veel geluid of trillingen produceren - waarbij gevaarlijke stoffen worden afgewogen, overgepakt of overgeschonken - waarbij geschuurd wordt - waarbij stof en vuil vrijkomt	• <i>Bedrijfsbezoeken 2011</i> • <i>Arbo-Informatieblad 18, Laboratoria 4e druk (2007), paragraaf 5.4</i>
A	5570		Machines staan stevig en zijn zo nodig verankerd.	† • <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.4.</i>
A	5345		Controleer of machines zo geplaatst en ingericht kunnen worden dat er geen gevaar is voor verschuiven, omvallen en kantelen, oververhitting, ontploffing en elektrocutie.	† • <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.4.</i> • <i>Oplossing voor machineveiligheid</i>
A	5579		Op of bij machines is een een korte werkinstructie bevestigd. Een werkinstructiekaart bevat informatie over: - machinegegevens en beschrijving - veiligheidsrisico's, veiligheidsmaatregelen - pictogrammen - eenvoudige onderhoudsvorschriften.	† • <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.11a.</i>
A	2822		Apparatuur is voorzien van de benodigde waarschuwingslabels.	† • <i>Oplossing voor machineveiligheid</i>

A	5598	👍	Bij gebruik van een stasteun bedraagt de been- en voetruimte onder de werktafel: - 42 cm diep op vloerniveau - 24 cm diep op een hoogte van 60 cm.	♀ • <i>Arbo-Informatieblad 08, Zittend en staand werk</i> • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>
A	5599	👍	Bij staand werk (zonder stasteun) bedraagt de ruimte voor de voeten onder de werktafel: - tenminste 25 cm diep en 20 cm hoog - tussen 20 cm en 100 cm hoogte is de ruimte minimaal 10 cm diep.	♀ • <i>Arbo-Informatieblad 08, Zittend en staand werk</i> • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>
A	6350	👍	Installeer bij iedere laboratorium-werkplek puntafzuiging of een afzuiging langs de (achter)rand van het werkblad.	♀ • <i>Arbo-Informatieblad 18, Laboratoria 4e druk (2007), paragraaf 4.7</i>
A	6349	😊	De zuurkast is buiten een looproute geplaatst, ter voorkoming van ongewenste luchtstromen.	♀ • <i>Arbo-Informatieblad 18, Laboratoria 4e druk (2007), paragraaf 4.7</i>
A	6348	😊	De luchttoevoer bij een zuurkast vindt plaats via het plafond, zo ver mogelijk van de zuurkast, ter voorkoming van ongewenste luchtstromen.	♀ • <i>Arbo-Informatieblad 18, Laboratoria 4e druk (2007), paragraaf 4.7</i>

A	6344		Pas een zodanige klimaatbeheersing toe dat ramen gesloten kunnen blijven, ter voorkoming van ongewenste luchtstromen.	†	• <i>Arbo-Informatieblad 18, Laboratoria 4e druk (2007), paragraaf 4.3</i>
A	6345		Pas een zodanig ventilatiesysteem toe dat recirculatie van lucht wordt voorkomen.	†	• <i>Arbo-Informatieblad 18, Laboratoria 4e druk (2007), paragraaf 4.6</i>
A	6346		Het ventilatiesysteem is erop berekend dat de lucht in de laboratoriumruimte tenminste vijf maal per uur ververst wordt (ventilatievoud 5), en meer als warmteproducerende apparatuur aanwezig is.	†	• <i>Arbo-Informatieblad 18, Laboratoria 4e druk (2007), paragraaf 4.6</i>
A	6347		De toegevoerde lucht van het ventilatiesysteem wordt over een zo groot mogelijk oppervlakte toegevoerd en eventueel verwarmd, ter voorkoming van tocht.	†	• <i>Arbo-Informatieblad 18, Laboratoria 4e druk (2007), paragraaf 4.6</i> • <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 6.2, lid 3</i>

A	376	👍	Op plaatsen waar met gevaarlijke (afval)stoffen wordt gewerkt, zijn goede oogbeschermingsmiddelen en een oogspoelvoorziening (oogdouche) aanwezig die: - voldoende snel bereikbaar is - eenvoudig bedienbaar is - zo nodig beide ogen voldoende lang kan spoelen - de ogen snel kan reinigen, zonder beschadiging	† • <i>Beleidsregels arbeidsomstandighedenwetgeving 2007 artikel 4.6-3, lid 2a.</i> • <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i> • <i>Risico-inventarisatie tandtechnische laboratoria pagina 4 module toxische stoffen.</i> • <i>Oplossing voor biologische agentia</i>
A	4167	👍	Magazijnstellingen: - hebben een voldoende maximaal draagvermogen - beschikken over een hekwerk als valgevaar een risico is - staan op een vloer met voldoende draagkracht - zijn, indien hoger dan 2 m, vastgezet aan een dragend deel van het gebouw	† • <i>Oplossing voor valgevaar</i>

Behandelruimte patiënten

Deze paragraaf is alleen van toepassing als u een behandelruimte voor patiënten heeft.

A	354	👍	In de behandelruimte is minimaal aanwezig: - behandelstoel - werkstoel - werktafel - omkleedruimte/schermdoek - wastafel met no-touch kraan met koud en warm stromend water - zeephouder - houder voor wegwerphanddoekjes - houder voor handschoenen - handalcohol - werkvoorraad - afvalemmer	†

A	5260	👍	Ventilatie in de behandelruimte is 4 x de ruimte-inhoud per uur.	♿	• <i>Handboek voor Toegankelijkheid (interpretatie paragraaf D03).</i> • <i>Oplossing voor CMR-stoffen</i> • <i>Oplossing voor fysieke factoren</i>
A	5253	👍	Iedere werkplek heeft een naalden- en mesjescontainer binnen handbereik.	♿	• <i>Oplossing voor biologische agentia</i>
	6118	👍	De privacy van cliënten is gewaarborgd doordat er geen zicht is vanuit andere ruimtes en door bezetmelding op de deur.	♿	
A	5612	😊	Tandartslamp bij behandeling van patiënten is instelbaar van 8.000 tot 25.000 lux.	♿	• <i>Zicht op licht. Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde 112</i>

Wacht- en publieksruimte

Deze paragraaf is alleen van toepassing als uw onderneming een wachtruimte, publieksruimte of receptie heeft.

4242	👍	Een wachtkamer heeft:	♿
		- voor iedere behandelruimte twee stoelen - kapstok met plek voor stokken en krukken - folders met productinformatie en klachtenprocedure - koffie- en frisdrankapparaat	
753	😊	De wachtruimte voor de klant is voldoende afgescheiden van de werkruimte. De werkruimte mag voor de klant zichtbaar zijn.	

A 4370 ☺ De publieksruimtes zijn overzichtelijk ingericht om de kans op criminaliteit en diefstal te verkleinen.

- *Oog voor veiligheid (CD-Rom),
Hoofdbedrijfschap Detailhandel*

Balie of receptie

Deze paragraaf is alleen van toepassing als uw bedrijf een balie of receptie heeft.

A 6372 ☺ De baliewerkplek is zo ingericht dat:
- door verhoogde vloer of stoel de klant en de baliemedewerker elkaar op gelijke ooghoogte kunnen aankijken
- de beenruimte onder de balie tenminste 70 cm hoog en 60 cm breed is
- het werkblad maximaal 5 cm dik is

- *Beleidsregels
arbeidsomstandighedenwetgeving
2007
5.4-3: Zitgelegenheid bij baliewerk*

A 3154 ☺ De stoel bij de balie:
- is instelbaar (rugleuning en zittinghoogte) afgestemd op de hoogte van de balie
- voldoet aan NEN 1335-1:2000 Deel 1
- zitting houdt warmte vast, is stroef en ventileert
- rijdt of glijdt niet hinderlijk weg
- kan gemakkelijk opzij gezet worden als staand gewerkt wordt
- valt niet snel om tijdens werkzaamheden
- bij baliewerk in combinatie met beeldschermwerk is de stoel voorzien van verstelbare armsteunen

- *Beleidsregels
arbeidsomstandighedenwetgeving
2007
Beleidsregel 5.4-3.*
- *Oplossing voor fysieke belasting*

Reinigings- en desinfecteringsruimte

A 5257 ☺ Er is een aparte reinigings- en desinfectieruimte.

- *Oplossing voor CMR-stoffen*

A	209		In de ruimte waarin gereinigd en gedesinfecteerd wordt, is minimaal het volgende aanwezig: - aanrechtje met spoelbak(ken) - afvalcontainer - container voor scherp afval - zeep in houder - wegwerphanddoekjes in houder - handschoenen in houder - reinigings- en desinfectiemiddelen - attributen om te reinigen en te desinfecteren - ventilatie is 4 x de ruimte-inhoud per uur	† • <i>Handboek voor Toegankelijkheid (interpretatie van paragraaf D02).</i> • <i>Oplossing voor biologische agentia</i> • <i>Oplossing voor CMR-stoffen</i>
<i>Pauseruimte</i>				
A	3499		Er is een pauseruimte beschikbaar. In een klein bedrijf hoeft dit geen aparte ruimte te zijn.	• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 3.20.</i>
A	201		De pauseruimte is goed geventileerd en in de winter goed te verwarmen.	• <i>Arbo-Informatieblad 14, Bedrijfsruimten - inrichting, transport en opslag pagina 17.</i> • <i>Oplossing voor fysische factoren</i>
A	204		Sla geen gevaarlijke stoffen op in de pauseruimte en beperk er de opslag van andere materialen.	• <i>Arbo-Informatieblad 14, Bedrijfsruimten - inrichting, transport en opslag pagina 17.</i> • <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i>
A	199		Er is een pauseruimte met voldoende ruimte, tafels en stoelen beschikbaar. In een klein bedrijf hoeft dit geen aparte ruimte te zijn, mits geen gevaarlijke stoffen aanwezig zijn.	• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 3.20.</i> • <i>Risico-inventarisatie tandtechnische laboratoria p. 2 module algemene voorzieningen.</i>

- A 5264 Ventilatie in de pauzeruimte is tweemaal de ruimte-inhoud per uur.
- *Oplossing voor fysieke factoren*
 - *Handboek voor Toegankelijkheid paragraaf D02*

Kleedruimte

- A 99 Iedere werknemer beschikt over een plaats om kleding op te hangen.
- *Arbidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 3.22, lid 1.*
 - *Risico-inventarisatie tandtechnische laboratoria pagina 2 module algemene voorzieningen.*
- 4521 Beschik over een afsluitbare ruimte of kast om persoonlijke eigendommen op te bergen.
- A 3292 Indien speciale werkkleding wordt gedragen, is een kleedruimte beschikbaar die voldoet aan de volgende eisen:
- naar sekse gescheiden
 - voorzien van stoelen of banken
 - voldoende ruim
 - er wordt 1 x de ruimte-inhoud per uur geventileerd
 - afsluitbare kast voor opbergen van kleding
- *Handboek voor Toegankelijkheid (interpretatie paragraaf D01).*
 - *Oplossing voor fysieke factoren*
- A 101 Kleedruimte is te verwarmen en te ventileren.
- *Arbo-Informatieblad 14, Bedrijfsruimten - inrichting, transport en opslag pagina 18*

Sanitair

A	213		Toiletten voor werknemers: - zijn voldoende aanwezig - zijn naar sekse gescheiden - hebben in de nabijheid voldoende wastafels - bevinden zich bij de werkplek	• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 3.24</i> • <i>Risico-inventarisatie tandtechnische laboratoria p. 2 module algemene voorzieningen.</i>
A	544		Het toilet beschikt over een apart, geventileerd voorportaal, om bedrijfskleding op te hangen.	† • <i>Arbo-Informatieblad 14, Bedrijfsruimten - inrichting, transport en opslag pagina 17.</i>
A	788		Er is een wasruimte met koud en zo nodig warm water aanwezig als medewerkers blootstaan aan vuil.	• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 3.23, lid 1.</i>
A	787		Wasgelegenheid is bij (of gemakkelijk te bereiken vanuit) de kleedruimte.	• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 3.23, lid 3.</i>
A	789		In de wasruimte zijn minimaal aanwezig: - wasbak - zeep(pompje) - schone en/of papieren handdoek	†
A	790		Bij de handenwasgelegenheid is minimaal het volgende aanwezig: - wasbak met kraan en stromend water - vloeibare zeep in houder - materiaal om handen hygiënisch te drogen (papieren handdoeken, rolautomaten) - afvallemmer	†

Kantoorruimte en CAD-CAM-werkplek

A	342	👍	De aparte kantoorruimte voldoet aan het volgende: - de kantoorruimte heeft een schone lucht toevoer van ongeveer 50 m ³ schone lucht per uur per persoon. - de ruimte heeft een temperatuursregeling.	†	• <i>Praktijkgids Arbeidsveiligheid</i>
A	169	👍	De afmetingen van een werkplek voldoen aan de eisen uit NEN 1824: - breedte minimaal 1,8 m - hoogte minimaal 2,4 m - oppervlak minimaal 10 m ²	†	• <i>Beleidsregels arbeidsomstandighedenwetgeving 2007 beleidsregel 3.19.</i> • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>
A	173	👍	In een kantoorruimte is minimaal het volgende aanwezig: - in hoogte verstelbare stoel - tafel (bij voorkeur geschikt voor kantoorwerk) - afvallemmer/prullenbak	†	
A	422	👍	De vrije been- en voetruimte onder de tafel is bij zittend werk minimaal 70 cm hoog en 60 cm breed en diep.	†	• <i>Beleidsregels arbeidsomstandighedenwetgeving 2007 beleidsregel 5.4-1a, lid 2.</i> • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>
A	3200	👍	De werkplek heeft een verlichtingsniveau van 800 lux.	†	• <i>"Gezond werken" ergonomie in de detailhandel</i> • <i>Oplossing voor fysieke factoren</i>

A 4817 Voorkom bij beeldschermwerk invallend zonlicht en tegenlicht door of het beeldscherm haaks op de vensters te plaatsen of zonwering toe te passen.

- *Arbo-Informatieblad 02, Werken met beeldschermen pagina 12.*
- *Oplossing voor fysieke factoren*

A 6299 Richt een beeldschermwerkplek zo in, dat medewerkers gedwongen worden zo nu en dan op te staan en te lopen, bijvoorbeeld naar de printer.

- *Arbo-Informatieblad 02, Werken met beeldschermen 6e druk (2010), paragraaf 7.3*

Opslag gevaarlijke (afval)stoffen

A 110 In ruimtes (of kasten) waar vlambare en/of gevaarlijke (afval)stoffen worden opgeslagen of gebruikt, is roken/open vuur uitdrukkelijk verboden. Aan de buitenzijde is een duidelijk verbod, pictogram volgens NEN 3011, aangebracht.

- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 4.6, lid 1b.*
- *PGS 15, Opslag verpakte gevaarlijke stoffen artikel 3.15.1.*
- *Beleidsregels arbeidsomstandighedenwetgeving 2007 beleidsregel 4.6-3, lid 1a.*
- *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*

A 	6072		Sla gevaarlijke stoffen als volgt op: - gebruik een aparte kast of ruimte - sla stoffen droog en koel op - er is voldoende ventilatie - brandveilige opslag (niet in de buurt van brandbare materialen) - gebruik een lekbak - let op de opslagseisen in het veiligheidsinformatieblad bij het product	† • <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i> • <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 art. 4.1c</i>
A 	4377		Het materiaal van wanden, vloer, afdekking en dak is onbrandbaar.	† • <i>PGS 15, Opslag verpakte gevaarlijke stoffen paragraaf 3.2.4.4.</i> • <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i>
A 	4379		De vloer van de opslagvoorziening heeft geen openingen die rechtstreeks of indirect verbinding geven met riolering of oppervlaktewater.	† • <i>PGS 15, Opslag verpakte gevaarlijke stoffen paragraaf 3.1.6.</i> • <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i>
A	690		XXX vervallen, geen toegevoegde waarde Er is een aparte ruimte of kast voor de opslag van verbruiksmiddelen en materialen.	† • <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i>
A 	4382		Opslagruimtes voor gevaarlijke stoffen zijn afgeschermd voor onbevoegden door deuren die van buitenaf op slot kunnen maar van binnenaf zonder sleutel te openen zijn.	† • <i>PGS 15, Opslag verpakte gevaarlijke stoffen paragraaf 3.21.1.</i> • <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i>

 6193 Bij opslag van meer dan 25 kg vloeibaar oplosmiddel staan de verpakkingen op een lekbak met een opvangcapaciteit van:

- tenminste 110% van de inhoud van de grootste verpakkingseenheid
- tenminste 10% van de inhoud van alle opgeslagen stoffen

- *Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer artikel 2.4, lid 4 en 4.6*
- *Publicatierreeks Gevaarlijke Stoffen 15*

 4384 Op de brandveiligheidsopslagkast is aangebracht:

- nummer van de norm vanaf mei 2004 EN 14470-1 waaraan de kast voldoet
- de tekst 'deur direct sluiten na gebruik'
- gevaarsymbool volgens ISO 3864
- typeaanduiding brandwerendheid

- *PGS 15, Opslag verpakte gevaarlijke stoffen paragraaf 3.10.2.*
- *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*

 4385 Op of in de brandveiligheidsopslagkast is aangebracht:

- naam of merk producent
- modelnummer en productiejaar
- maximaal toegestane emballage
- maximale belasting per legbord

- *PGS 15, Opslag verpakte gevaarlijke stoffen paragraaf 3.10.2.*
- *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*

Gasflessen

 1039 Stel gasflessen zo op dat zij niet kunnen omvallen, steeds gemakkelijk bereikbaar zijn en niet in de onmiddellijke nabijheid van brandgevaarlijke stoffen staan.

- *Besluit detailhandel en ambachtsbedrijven milieubeheer bijlage 2, paragraaf 1.6.2b.*

947

Sla gasflessen als volgt op:

- rechtop plaatsen
- vastzetten
- volle en lege gasflessen duidelijk gescheiden
- verschillende gassen gescheiden
- voorzien van productinformatie
- niet langdurig blootstellen aan de zon

- *Arbonormenboek 2011, onderdeel gasflessen, opslag.*
- *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*

Installaties, energie en klimaat

263

Elektrische installaties en apparaten (o.a. schakelaars, scheiders, leidingen en contactdozen) zijn volgens NEN 1010 veilig ontworpen, ingericht, aangelegd en onderhouden. Houd rekening met mogelijke wijzigingen of groei van het bedrijf.

- *Doelvoorschrift Arbobesluit 2007 artikel 3.4: elektrische installaties*
- *Risico-inventarisatie tandtechnische laboratoria p. 5 module algemene voorzieningen.*
- *Arbonormenboek 2011, onderdeel elektrische installaties, vrije ruimte en vluchtwegen.*

4315

Stopcontacten bevinden zich tussen de 500 en 1200 mm boven de vloer en ten minste 350 mm uit de inwendige hoek.

- *Handboek voor Toegankelijkheid*

5575

Elektrische apparatuur is aangesloten op een aardlekschakelaar.

A	345		De elektriciteitskast is afgesloten en goed benaderbaar voor onderhoud.	†	• <i>Arbonormenboek 2011, onderdeel elektrische installaties, vrije ruimte en vluchtwegen.</i> • <i>Oplossing voor elektrische installaties</i>
A	348		Kabels/leidingen zijn: - goed bevestigd/ondersteund - vrij van trekken of wringen - in goede staat - zo mogelijk in kabelgoten	†	• <i>Arbonormenboek 2011, onderdeel elektrische installaties, kabels en leidingen.</i> • <i>Oplossing voor elektrische installaties</i>
A	6351		Voorkom de plaatsing van contactdozen aan de voorzijde van werktafels of in de buurt van vocht (bijvoorbeeld spoelbakken) of chemicaliën.	†	• <i>Arbo-Informatieblad 18, Laboratoria 4e druk (2007), paragraaf 4.4</i>
A	344		Breng voldoende (toekomstig benodigde) wandcontactdozen aan om het gebruik van verlengsnoeren te beperken.	†	• <i>Arbonormenboek 2011, onderdeel elektrische installaties, kabels en leidingen.</i> • <i>Oplossing voor elektrische installaties</i>

A	6130		Verlengsnoeren/kabelhaspels zijn gekeurd en voorzien van randaarde.		• <i>Arbonormenboek 2011 onderdeel elektrische installaties, kabels en leidingen.</i> • <i>NEN 3140</i>
A	6352		Gasleidingen zijn aangelegd volgens de normen van NEN-EN 14175		• <i>Arbo-Informatieblad 18, Laboratoria 4e druk (2007), paragraaf 4.4</i>
A	6196		Voorkom de uitgroei van de legionellabacterie in o.a. douches door: - de waterleidingen na mengwatersystemen korter te laten zijn dan 5 m - een mengkraan vlak voor het tappunt te plaatsen (niet bij het warmwatertoestel) - een koudwaterleiding die langere tijd niet gebruikt zal worden te voorzien van een aftapkraan - opwarming van water in koudwaterleidingen (door welke bron dan ook) te voorkomen - de watertemperatuur in leidingen en waterreservoirs boven de 60 °C of beneden de 20 °C te houden		• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 4.87a en 4.87b</i>
	504		Informeel bij het energiebedrijf naar een energieadvies op maat.		• <i>Branche-energie advies NOVEM Bespaartip 1.</i> • <i>www.energiecentrum.nl</i>
	505		Breng achter de radiator een warmteschild of radiatorfolie aan.		• <i>Branche-energie advies NOVEM</i>

	1506		Isoleer warme leidingen in onverwarmde ruimtes.		
					• <i>Branche-energie advies NOVEM</i>
	506		Bespaar energie met dubbel glas, muur-, dak- en vloerisolatie.		
A	4313		Thermostaten bevinden zich 1200 mm boven de vloer en 500 mm uit de inwendige hoek.		
	1504		Monteer in ruimtes met een andere warmtevraag thermostatische radiatorafsluiters.		
					• <i>Branche-energie advies NOVEM</i>
	1502		Beschik over een energiezuinige stookinstallatie, zoals: - HR-(combi)ketel - zonneboilercombi - warmtepomp Voor meer informatie www.energiechannel.nl		
A	4841		Pas vloerverwarming toe: - het geeft een redelijke behaaglijkheid bij een lage temperatuur - het is aan te brengen op selectieve plaatsen (achter de balie, toonbank) - beperkt de kans op uitglijden door sneldrogende vloer - kan goed achteraf bij renovatie worden aangebracht		
	3278		Plaats zonnecellen of zonnecollectoren. Voordelen: - er ontstaat een zuiver groene stroom - een milieubewuste uitstraling naar de omgeving		
					• <i>Energie Prestatie Advies supermarkten uitgevoerd door Enerdec, juni 2002.</i>

- A 1514 Ga na voordat u een airco aanschaft of de warmtelast terug te dringen is door:
- gebruik van energiezuinige verlichting en het tegengaan van binnenvallend zonlicht
 - ventilatie in de nacht met relatief koele buitenlucht
- www.energiecentrum.nl
- A 5787 Houdt bij aanschaf en plaatsing van een airco rekening met de kans dat de luchtstromen daarvan verstoring kunnen opleveren voor de luchtstroom van de afzuigapparatuur.
- *Arbo-Informatieblad 18, Laboratoria*

Nooduitgang en -verlichting

- A 2776 Nooduitgangen zijn:
- altijd eenvoudig van binnenuit naar buiten toe te openen
 - aangegeven met veiligheidssignalering
 - voorzien van noodverlichting, indien ze slecht zichtbaar zijn
 - vrij van obstakels (zoals kasten, garderobe, apparatuur)
 - geen schuif- of draaideuren
- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 3.7.*
- A 278 Brandblusmiddelen, EHBO-voorzieningen, vluchtroutes, nooduitgangen etc. zijn duidelijk aangegeven met een signaalkleur en/of borden.
- *Arbeidsomstandighedenregeling 2007 artikel 8.2, lid 1.*

A	1000		Voorzie een werkplek/vluchtweg van noodverlichting van minimaal 1 lux op vloerhoogte die inschakelt vanaf 15 seconden na het uitvallen van de normale elektriciteit tot minimaal 1 uur daarna. In ruimten zonder daglichttoetreding is altijd noodverlichting aanwezig, indien zich in deze ruimten personen kunnen ophouden.		• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit artikel 3.7</i> • <i>Beleidsregels arbeidsomstandighedenwetgeving Beleidsregel 3.9.</i>
A	308		Vanuit de werkruimte leiden 2 onafhankelijke vluchtroutes in tegengestelde richting naar een veilige plaats (bijvoorbeeld een deur en een te openen raam).		• <i>Arbo-Informatieblad 14, Bedrijfsruimten - inrichting, transport en opslag pagina 20.</i> • <i>Arbo-Informatieblad 18, Laboratoria 4e druk (2007), paragraaf 4.5</i>
A	309		Nooduitgangen van publieksruimtes zijn afgestemd op mindervaliden.		• <i>Arbo-Informatieblad 14, Bedrijfsruimten - inrichting, transport en opslag pagina 20.</i>
Verlichting					
A	393		Werkruimtes zijn voldoende verlicht, bij voorkeur met daglicht.		• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 6.3, lid 2.</i> • <i>Risico-inventarisatie tandtechnische laboratoria p. 2 module licht.</i> • <i>Oplossing voor fysieke factoren</i>

A	394		De verlichting levert geen gevaar op bij bediening, plaatsing, onderhoud, reiniging en vervanging.	 • <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 6.3, lid 3.</i> • <i>Arbo-Informatieblad 14, Bedrijfsruimten - inrichting, transport en opslag pagina 9.</i> • <i>Oplossing voor fysische factoren</i>
A	5615		Verlichting heeft een lichtkleur die het daglicht benadert (5.500 Kelvin).	 • <i>Zicht op licht. Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde 112</i>
A	5628		De werkplek heeft een verlichtingsniveau van ca. 800 lux. Bij fijne en nauwkeurige werkzaamheden is een verlichtingsniveau van 800 tot 3.000 lux noodzakelijk.	 • <i>Arbeidsomstandighedenregeling 2007 artikel 6.3.</i>
A 	397		Rechtstreeks invallend zonlicht is af te schermen.	• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 6.4.</i> • <i>Risico-inventarisatie tandtechnische laboratoria p. 2 module licht.</i> • <i>Oplossing voor fysische factoren</i>

- A 398 Voorkom dat (terrein- en reclame-)verlichting hinderlijk bij omwonenden naar binnen schijnt.
- *Activiteitenbesluit milieubeheer artikel 2.1, lid 2h.*
- A 3201 De werkplek is direct en indirect verlicht om schaduw te voorkomen.
- *Oplossing voor fysische factoren*
- A 405 Er is zicht naar buiten.
- *Arbo-Informatieblad 14, Bedrijfsruimten - inrichting, transport en opslag pagina 8.*
- A 168 Wanden zijn licht van kleur (geeft een hogere lichtopbrengst door lichtweerkaatsing).
- Brandbestrijding en eerste hulp***
- A 6065 U voldoet aan de wettelijke eisen van brandveiligheid.
- Controleer dit op www.checkdebrandveiligheid.nl
- *Woningwet
Besluit brandveilig gebruik
bouwwerken (Gebruiksbesluit)*

A	6184		Er zijn voldoende brandblusmiddelen: - bij voorkeur schuimblussers - minimaal 2 stuks (waarvan één draagbaar) per 200 m² (vloer)oppervlakte, voor vloer kleiner dan 200 m² voldoet 1 stuk - op maximaal 30 m loopafstand te bereiken (15 m bij brandbare stoffen) - goed bereikbaar (ook voor bezoekers) en direct te gebruiken - goed aangegeven door een bord of een rode veiligheidskleur	†	• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 3.8</i> • <i>Arbeidsomstandighedenregeling 2007 artikel 8.2, lid 2 en 8.5a</i>
A	992		Hang een brandblusmiddel bij de volgende situaties: - opslag van gevaarlijke stoffen - brandgevaarlijke werkzaamheden - een nooduitgang (indien gewenst)	†	
A	1133		Een in de inrichting aanwezig brandblusmiddel dient ook toegankelijk en zichtbaar te zijn voor de klanten.	†	
A	334		Een verbandtrommel is op iedere werklocatie aanwezig en binnen een halve minuut bereikbaar. Kijk op www.ehbo.nl (klik op praktisch, verbandtrommel bedrijven) voor informatie over de inhoud van de verbandtrommel.	†	• <i>Richtlijnen Basis Bedrijfsverbanddoos, het Oranje Kruis</i> • <i>Oplossing voor bedrijfshulpverlening</i> • <i>Doelvoorschrift Arboret 2007 artikel 3, lid 1e en artikel 15: bedrijfshulpverlening</i>
A	5583		Op de werkplek is een oogspoelvoorziening aanwezig die: - voldoende snel bereikbaar is - eenvoudig bedienbaar is - zo nodig beide ogen voldoende lang kan spoelen - de ogen snel kan reinigen, zonder beschadiging.	†	• <i>Beleidsregels arbeidsomstandighedenwetgeving 2007 artikel 4.6-3, lid 2a.</i> • <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i> • <i>Oplossing voor biologische agentia</i>

A	4768	👍	Er zijn voldoende telefoons om in geval van nood alarm te slaan of hulp in te roepen.	♀	• <i>Risico-inventarisatie en -evaluatie fietsbedrijf 2006, pagina 5.</i>
A	3702	😊	Op alle telefoons staan het alarmnummer en intern alarmnummer vermeld.	♀	• <i>Oplossing voor bedrijfshulpverlening</i>
A	4317	👍	Bedieningselementen van alarmknoppen en brandblussers bevinden zich tussen de 900 en 1200 mm boven de vloer.	♀	
A	286	👍	Verleen eerste hulp bij oogletsel, veroorzaakt door chemische stoffen: - spoel het oog met de beschikbare oogspoelvoorziening - spoel minstens 10 minuten met lauw zacht stromend water - houd het oog open - niet in het oog wrijven - raadpleeg een arts	♀	• <i>Arbohandboek pagina 68.</i> • <i>Basisopleiding Bedrijfshulpverlener pagina 33/34</i>
A	284	👍	Eerste hulp, algemeen: - waarschuw de bedrijfshulpverlener(s) - bel 112 bij een ernstig ongeval - blijf bij het slachtoffer tot deskundige hulp aanwezig is - vervoer/verplaats het slachtoffer alleen bij gevaar - vertel de arts over de verleende hulp - geef de arts de verpakking of het veiligheidsinformatieblad van de stof waarmee het slachtoffer in aanraking is gekomen (indien relevant)	♀	• <i>Arbohandboek pagina 65 en 68.</i> • <i>Oplossing voor bedrijfshulpverlening</i>

Deuren en ramen

- A ¹⁴⁴ Breng op transparante (delen van) deuren op ooghoogte een markering aan. Het glas in deze deuren bestaat uit veiligheidsglas.
- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 3.13, lid 2 en 4.*
 - *Risico-inventarisatie tandtechnische laboratoria p. 4 module algemene voorzieningen.*
- A ³¹⁶ Deuren en doorgangen zijn breed genoeg, afhankelijk van de situatie en het aantal werknemers. Denk aan rolstoelgebruikers (doorgang minimaal 85 cm).
- *Arbo-Informatieblad 14, Bedrijfsruimten - inrichting, transport en opslag pagina 21.*
 - *Handboek voor Toegankelijkheid paragraaf B09.*
 - *Risico-inventarisatie tandtechnische laboratoria p. 4 module algemene voorzieningen.*
- A ⁹⁹⁸ Nooduitgangen en deuren op het vluchttrajec zijn eenvoudig en van binnenuit naar buiten toe te openen.
- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 3.7, lid 3.*
- A ³²⁹¹ Klapdeuren zijn transparant of voorzien van transparante delen.
- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 3.13, lid 3*

A 4491 Ramen, bovenlicht- en ventilatievoorzieningen zijn veilig te gebruiken en te reinigen.

- *Arbidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 3.12, lid 1 en 2.*

Drempels en vloeren

A 6353 Vloeren in de laboratoriumruimte zijn:
- stroef
- vrij van naden
- bestand tegen chemicaliën
- goed te reinigen

- *Arbo-Informatieblad 18, Laboratoria 4e druk (2007), paragraaf 4.3*

A 149 Verwijder een drempel als struikelgevaar ernstige gevolgen kan hebben.

- *Arbo-Informatieblad 14, Bedrijfsruimten - inrichting, transport en opslag pagina 18.*

6384 Vloeren zijn voorzien van ronde hoeken met de wand, om deze beter te kunnen reinigen.

- *Bedrijfsbezoeken 2011*

Trappen

A 3496 Trappen hebben ten minste 1 leuning; indien breder dan 1,2 m aan beide zijden een leuning.

- *NEN-EN 3509 en 6702.*

A

318

Traptreden hebben:

- ruw oppervlak en een antislipprofiel
- normale helling (maximale verhouding 4 verticaal op 3 horizontaal)

- *Arbo-Informatieblad 14, Bedrijfsruimten - inrichting, transport en opslag par. 3.8.2*
- *NEN-EN 3509 en 6702*

5. Arbo-voorzieningen

Risico-inventarisatie en -evaluatie (ri&e)

- A ²³⁰ Maak een risico-inventarisatie van alle gevaren op het gebied van veiligheid, gezondheid en welzijn van medewerkers en derden. Neem systematisch alle ruimtes, arbeidsmiddelen, werkzaamheden en activiteiten door op mogelijke risico's.
- A ⁴³⁴⁰ Gebruik de (digitale) Checklist, behorend bij deze Code, om een RI&E te maken en voor een goed overzicht in de stand van zaken van uw overige bedrijfstechniek.
- A ⁴³⁰³ Ga na of alle risico's uit het bedrijf in deze Checklist zijn benoemd en vul zonodig aan, denk hierbij aan het volgende:
- arbeidsmiddelen en activiteiten die niet in de Code worden genoemd
 - nieuwe situaties na verbouwing of verhuizing
 - nieuwe medewerkers
 - medewerkers met een handicap
- A ⁵¹⁶⁴ Maak, na de inventarisatie, een evaluatie door inschatting van de risico's. Leg de resultaten van de evaluatie vast in een Plan van Aanpak. Geef hierin aan welke maatregelen genomen moeten worden, wat de prioriteit is en binnen welke termijn uitvoering plaatsvindt. De digitale Checklist bij deze Code begeleidt u bij het doorlopen van deze stappen. Kijk bij het bepalen van de prioriteit naar:
- aantal personen dat risico loopt
 - tijdsduur van deze activiteit
 - kans op een ongeval
 - mogelijke gevolgen
 - snelheid en gemak van voorzorgsmaatregelen
- *Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 5.*
 - *Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 5.*
 - *Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 5.*

A	5248		Toetsing RI&E: - minder dan 40 werknemers: uren per week: onnodig - minder dan 26 werknemers: onnodig bij ingevulde checklist en Plan van aanpak van deze Code - meer dan 25 werknemers: door gecertificeerde arbodeskundige of arbodienst	• <i>Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 12, lid 1.a. en artikel 14, lid 12.b.</i>
	6355		Indien een ondernemingsraad of PVT aanwezig is in het bedrijf, geeft deze instemmingsrecht over de RI&E en het bijbehorende plan van aanpak.	• <i>Wet op de ondernemingsraden artikel 27, lid 1.d.</i>
	6378		De OR/PVT en betrokken werknemers worden actief betrokken bij: - het uitvoeren van de RI&E - het bespreken van de resultaten van de RI&E - het stellen van prioriteiten in het aanpakken van risico's - het opstellen van het plan van aanpak bij de RI&E - het uitvoeren van het plan van aanpak bij de RI&E	• <i>Bedrijfsbezoeken 2011</i>
A	234		Beoordeel de RI&E op actualiteit en pas de RI&E aan zo vaak als ervaringen, gewijzigde werkmethoden of werkomstandigheden, nieuwe activiteiten, verbouwing of verhuizing daartoe aanleiding geven, maar doe dit ten minste eenmaal per vijf jaar.	• <i>Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 5, lid 4.</i>
A	235		Elke werknemer kan kennisnemen van de RI&E.	• <i>Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 5 lid 6.</i>
A	6320		Verstrek de (uitzend-)organisatie de onderdelen uit de RI&E over de werkzaamheden van inhuurkrachten voor aanvang van hun inzet.	• <i>Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 5, lid 5.</i>
	6357		Voer een RI&E gevaarlijke stoffen uit. Maak daarbij gebruik van www.dentalmanager.nl.	• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 4.1b, lid 2 en artikel 4.2</i>

- A 3027 Laat een risicobeoordeling uitvoeren door een deskundige wanneer de (oude) machine geen CE-markering heeft of wanneer u een bestaande machine wijzigt.
- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.2.*
• *Warenwetbesluit Machines artikel 3.*
- A 5580 Laat tenminste iedere 4 jaar een RI&E-geluid uitvoeren als er regelmatig een geluidsniveau van boven de 80 dB(A) voorkomt in een werkruimte, of zo veel vaker als er structurele wijzigingen in geluidsniveau ontstaan.
- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 6.7.*

Preventiemedewerker

- A 3972 Stel een preventiemedewerker aan. In bedrijven tot en met 25 medewerkers mag de werkgever, als deze deskundig is, zelf de taak van interne preventiemedewerker uitvoeren.
- *Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 13, lid 1 en lid 10.*
- A 4205 De preventiemedewerker(s) heeft als taken:
- bewaken van arbobeleid
 - adviseren van en samenwerken met de werkgever en PVT (of OR)
 - ondersteunen bij opstellen RI&E en Plan van Aanpak
 - signaleren van bedreiging voor veiligheid, gezondheid of welzijn van collega's of klanten
 - optreden als aanspreekpunt en adviseur voor collega's op gebied van veiligheid, gezondheid en welzijn
- Als deze ondersteuning niet intern te organiseren is, schakel dan, mogelijk in combinatie met deskundige interne medewerkers, externe deskundigheid in.
- *Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 13, lid 2, 3 en 7.*

- A 4422 De preventiemedewerker is deskundig met betrekking tot:
- de RI&E en bijbehorend Plan van Aanpak
 - veiligheidsinstructies en bedrijfsnoodplan
 - mogelijke gevolgen van niet-naleving van normen en veiligheidsinstructies
 - het omgaan met de risico's in de onderneming: hij/zij kan daarover adviseren en mag indien nodig externe deskundigen raadplegen
- *Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 13, lid 7.*
- A 6390 Stel een stralingsdeskundige binnen de onderneming aan, indien u röntgenapparatuur gebruikt, die de opleiding stralingsdeskundige 5 A/M heeft afgerond.
- †
- *Bedrijfsbezoeken 2011*
- A 3971 De preventiemedewerker:
- is onafhankelijk
 - geniet ontslagbescherming voor preventietaken
- *Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 13, lid 5 en 6.*

Bedrijfshulpverlening

Bedrijfshulpverlening is verplicht voor bedrijven met werknemers. Ook voor een-persoonsbedrijven is het nodig voorbereid te zijn in geval van ongevallen of brand.

- A 269 Het bedrijf is voorbereid op calamiteiten die op basis van de RI&E zijn genomen d.m.v. doeltreffende maatregelen voor:
- eerste hulp
 - brandbestrijding
 - communicatie met externe hulporganisaties
 - evacuatie van aanwezige personen.
- *Doelvoorschrift Arbowet 2007 artikel 3, lid 1e en artikel 15: bedrijfshulpverlening*

- A 6074 Beschik over een bedrijfsnoodplan dat u actueel houdt, met informatie over:
- belangrijke telefoonnummers
 - beschikbare brandblusmiddelen en eerste-hulp-middelen
 - gegevens van de bedrijfshulpverleners
 - instructies over hoe te handelen bij calamiteiten
 - afspraken over bedrijfshulpverlening met omliggende bedrijven
- A 6075 Er is altijd een bedrijfshulpverlener beschikbaar:
- bij minder dan 15 personen mag dit de werkgever zijn (maar hij moet vervangen kunnen worden bij afwezigheid)
 - leg bij samenwerken met omliggende bedrijven dit schriftelijk vast
- A 265 De bedrijfshulpverlener heeft de volgende taken:
- eerste hulp bij ongevallen
 - het bestrijden van beginnende brand
 - het alarmeren en evacueren van personen
 - goede communicatie met externe hulpverleningsorganisaties
- A 270 Bedrijfshulpverlening voldoet aan het volgende:
- kan binnen enkele minuten na een ongeval of brand plaatsvinden
 - er zijn voldoende eenvoudige instructies opgehangen over wat te doen bij ongeval of brand
 - er zijn, indien mogelijk, afspraken gemaakt met werkgevers in de nabije omgeving over gezamenlijke bedrijfshulpverlening en afspraken zijn schriftelijk vastgelegd
 - indien slecht één persoon aanwezig is, dan is bekend hoe deze zich bij ongeval of brand moet handelen (bijvoorbeeld evacuatie-instructie of externe hulp inroepen)
- *Arbeidsomstandighedenwet artikel 15*
 - *Arbeidsomstandighedenwet artikel 3 lid 1e*
 - *Interne Instructie van de Arbeidsinspectie Bedrijfshulpverlening (BHV) pag. 5.*
 - *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*
 - *Arbeidsomstandighedenbesluit artikel 2.18, 2.19 en 2.20. (geldig tot 1 januari 2007)*
 - *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*

- A 6077 De bedrijfshulpverleners hebben een opleiding gehad om de BHV-taken goed te vervullen. De competenties worden bijgehouden door herhalingscursussen en oefening.
- 6358 Medewerkers weten hoe de bedrijfshulpverlening is georganiseerd. Zij:
- zijn geïnstrueerd over wat ze moeten doen in geval van een ongeval of brand
- weten hoe ze het bedrijf zo snel mogelijk kunnen ontruimen.
- A 4492 Informeer bij uw brancheorganisatie naar een (herhalings)cursus bedrijfshulpverlening.
- A 4783 Houd eenmaal per jaar een ontruimingsoefening.
- *Arbeidsomstandighedenwet art. 15, lid 3*
 - *Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 8, lid 1*
 - *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*
 - *Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 15.*
 - *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*

Voorlichting, instructie en toezicht

- A 3322 Geef voorlichting en onderricht aan de medewerkers over hun arbeidsomstandigheden.
- A 240 Licht werkzame personen (ook stagiair(e)s en meewerkende gezinsleden) voor over het volgende:
- het werk, de gevaren voor veiligheid, gezondheid, milieu en over maatregelen om deze gevaren te voorkomen of te beperken
- interne arboregels en voorschriften
- juiste werkhoudingen
- gebruiksaanwijzingen van arbeidsmiddelen
- gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen
- veiligheidsinformatiebladen
- veiligheidsinstructies over wat te doen bij ongeval of brand
- *Arbeidsomstandighedenwet artikel 8, lid 1 en 2.*
 - *Arbeidsomstandighedenwet artikel 8 lid 1*
 - *Arbeidsomstandighedenbesluit artikel 5.5, 7.11a, 8.1 lid 6*
 - *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*
 - *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*

A	6321		Voorlichting gebeurt met verstrekking van de onderdelen uit de RI&E die horen bij de functie.	• <i>Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 5.</i>
A	5594		Geef voorlichting en instructie aan medewerkers over de ergonomische instellingen van hun werkplek en over een goede fysieke werkhouding en herhaal deze voorlichting eens per jaar.	• <i>Arbo-Informatieblad 08, Zittend en staand werk</i>
A	4610		Geef voorlichting en onderricht aan werknemers die dagelijks blootstaan aan een geluidsniveau van meer dan 80 decibel.	• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 6.11.</i>
A	4613		Geef werknemers voorlichting en onderricht over de risico's van psychosociale arbeidsbelasting en de mogelijke maatregelen ter voorkoming of beperking ervan. Dit betreft de factoren seksuele intimidatie, agressie en geweld, pesten en werkdruk in de arbeidssituatie die stress teweeg brengen.	• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 2.15, lid 2.</i>
A	244		Geef jongere werknemers extra voorlichting over de risico's van de werkzaamheden en houdt extra toezicht op hun werk.	• <i>Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 8, lid 5.</i>
A	1908		Houd toezicht op de naleving van arbo-instructies en -voorschriften, zoals het gebruik van beschermingsmiddelen. Werknemers zijn verplicht zich aan de arbovoorschriften te houden.	• <i>Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 8, lid 4.</i>
A	4523		De werknemer zorgt voor zijn/haar eigen veiligheid en gezondheid en die van anderen door: - volgens instructie en opleiding te werken - juist gebruik van arbeidsmiddelen, persoonlijke beschermingsmiddelen en gevaarlijke stoffen - gevaarlijke situaties te melden, collega's te beschermen en te waarschuwen bij onjuist gebruik van apparatuur en/of gevaarlijke situaties	• <i>Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 11.</i> • <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i> • <i>Oplossing voor biologische agentia</i> • <i>Oplossing voor machineveiligheid</i>

A 5332 De werknemers krijgen bij iedere nieuwe werksoort voorlichting over de te gebruiken werkmethoden en instructies om fysieke belasting zo laag mogelijk te houden.

- *Oplossing voor fysieke belasting*

A 392 Geef instructie over persoonlijke beschermingsmiddelen:

- wanneer en hoe te gebruiken
- hoe lang te gebruiken
- hoe te handelen bij vervanging
- wijze van onderhoud
- controle op gebruik
- sancties op het niet gebruiken van persoonlijke beschermingsmiddelen

- *Arbeidsomstandighedenwet artikel 8, lid 3.*

6360 Geef een medewerker die weigert voorgeschreven persoonlijke beschermingsmiddelen te gebruiken of veiligheidsvoorschriften na te leven een waarschuwing (eerst mondeling, daarna schriftelijk) en bewaar een kopie van de schriftelijke waarschuwing in het personeelsdossier.

- *Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 8.3, lid 2*

Brandbestrijding en eerste hulp

A 307 Handel bij beginnende brand als volgt:

- evacueer aanwezigen
- waarschuw de brandweer via 112
- sluit ramen en deuren
- bedrijfshulpverlener bestrijdt op een verantwoorde wijze de brand
- houd bij rookontwikkeling het hoofd laag
- volg aanwijzingen van de bedrijfshulpverlener
- geef bijzonderheden door aan hulpverleners

- *Arbohandboek pagina 65.*

A 4206 Verleen eerste hulp bij een splinter in het oog door de splinter niet te verwijderen maar slachtoffer halfzittend of liggend te plaatsen en arts te bellen.

- *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*

- A 287 Eerste hulp bij letsel aan de luchtwegen (inademen):
 - breng het slachtoffer in de frisse lucht
 - raadpleeg een arts
- *Arbohandboek pagina 68.*
 • *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*
 • *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*
- A 288 Eerste hulp bij letsel aan maagdarmkanaal (inslikken):
 - spoel de mond met water
 - raadpleeg een arts
- *Arbohandboek pagina 68.*
- A 1527 Eerste hulp bij snij- of schaafwonden:
 - handschoenen verwijderen (indien van toepassing)
 - een kleine wond eerst kort laten doorbloeden (vuil eruit)
 - wond grondig uitspoelen met stromend water
 - wond droog deppen
 - wond desinfecteren
 - wond afplakken met pleister of steriel gaas
 - nieuwe handschoenen aandoen (indien van toepassing)
 - diepe wonden laten hechten
 - reinig en desinfecteer instrument waarmee de wond is veroorzaakt en andere bebloede oppervlakten
- *Bedrijfsgidsen arbeidshygiëne, infectierisico door besmet bloed pagina 6, 10 en 27.*
 • *Oplossing voor biologische agentia*
 • *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*
- A 768 Verleen eerste hulp bij het morsen van gevaarlijke stoffen op de huid door:
 - de huid met water af te spoelen
 - eventuele kleding te verwijderen
 - bij huidirritatie een arts te raadplegen
- *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*

Ongevallenmelding en -registratie

- A 3063 Meld arbeidsongevallen die leiden tot de dood, blijvend letsel of ziekenhuisopname direct bij de Arbeidsinspectie (via 0800-2700000, ook buiten kantooruren).
- *Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 9, lid 1.*

- A 3061 Maak een register met daarin aard en datum van aan de Arbeidsinspectie gemelde ongevallen en van ongevallen die geleid hebben tot een verzuim van meer dan drie werkdagen.
- *Arbeidsomstandighedenwet artikel 9 lid 2.*
- A 3062 Houdt een register van ongevallen en bijna-ongevallen bij met:
- naam van het slachtoffer
 - datum, tijd en plaats van het ongeval
 - handeling tijdens welke het incident of ongeval plaatsvond
 - aard van het letsel en de schade
 - of slachtoffer medisch behandeld is (ziekenhuis of arts), alleen EHBO (door wie) of in het geheel niet
 - aantal verzuimdagen
 - actie(s) om herhaling in de toekomst te voorkomen
- *Arbonormenboek 2011, onderdeel ongevallen, melding Arbeidsinspectie.*
 - *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*
- A 3065 Onderzoek incidenten en ongevallen op:
- oorzaken
 - soortgelijke situaties en omstandigheden in uw bedrijf
 - mogelijkheden ter verbetering en ter voorkoming van ongevallen in de toekomst
- Leg de bevindingen van het onderzoek schriftelijk vast.
- *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*

Brandpreventie en -bestrijding

- A 6359 Er zijn voldoende blusdekens aanwezig, met name in de buurt van werkplekken waar gewerkt wordt met open vuur.
- †
- *Oplossing voor brandgevaar*

Psychosociale arbeidsbelasting

Psychosociale arbeidsbelasting omvat de risico's die stressklachten teweeg kunnen brengen: werkdruk, ongewenste intimiteiten, pesten, agressie en geweld. De werkgever dient maatregelen te treffen om deze risico's te voorkomen danwel te beperken. Agressie van klanten komt aan de orde in een aparte paragraaf.

A	4612		Beoordeel de risico's van psychosociale arbeidsbelasting in de RI&E en neem eventuele maatregelen op in het Plan van Aanpak.	• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 2.15, lid 1.</i>
A	4346		Het werk draagt zoveel mogelijk aan de ontwikkeling en handhaving van de vakbekwaamheid bij.	• <i>Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 3, lid 3.</i>
A	448		Voorkom te lange werktijden en zorg voor voldoende rust. Werknemers (18 jaar en ouder) die meer dan 5,5 uur per dag werken, krijgen een pauze van ten minste 0,5 uur. Las extra pauzes in bij: - eenzijdige bewegingspatronen die in een snel opgelegd tempo worden herhaald- werken in hoge of lage temperaturen- weinig of geen variatie in werkhoudingen- langer dan 2 uur achter elkaar beeldschermwerk- gevaarlijke instrumenten (vooral bij vermoeidheid)	• <i>Arbeidstijdenwet 2007 artikel 5.4.</i>• <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>• <i>Oplossing voor beeldschermwerk</i>
A	5337		Als u langdurig in één houding moet werken - neem dan eens per uur korte pauzes- beweeg en loop gedurende deze pauzes- werk niet langer dan 15 minuten in één houding zonder te bewegen.	† • <i>Oplossing voor beeldschermwerk</i>• <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>
A	2952		Vermijd structureel overwerk en werkdruk door een goede planning en organisatie van personeel en middelen.	† • <i>Arbeidstijdenwet 2007 artikel 5.7.</i>

- A 449 Bij geïsoleerd werken zijn er voldoende communicatiemogelijkheden voor de werknemers.
- A 6228 Er zijn gedragsregels over gewenst en ongewenst gedrag (zoals ongewenste intimiteiten en pesten) binnen het bedrijf en deze zijn gecommuniceerd met werknemers.
- A 6068 Maak afspraken met de arbodienst over een vertrouwenspersoon waar medewerkers terecht kunnen in geval van seksuele intimidatie, discriminatie of ander ongewenst gedrag.

- *Arbidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 2.15*

Agressie van klanten

Deze paragraaf is met name van toepassing voor ondernemingen die klanten ontvangen.

- A 2780 Maak procedures en instrueer en train medewerkers op het gebied van veiligheid, criminaliteit, agressief gedrag van klanten en overvallen.
Van belang zijn:
- een goede houding zodat ongewenst gedrag van bezoekers voorkomen kan worden
 - een goede overzichtelijkheid van de publieke ruimtes
 - het voorkomen van onveilige situaties tijdens openen en sluiten
 - een veilig geldtransport
 - beschrijf in procedures wat van medewerkers verwacht wordt bij een overval
- Kijk voor meer informatie op www.hbd.nl
- 1695 Hanteer RAAK bij een overval:
- Rustig blijven
 - Aanvaard bevelen (volg ze op)
 - Afgeven van geld (waar om gevraagd wordt)
 - Kijk goed en probeer een signalement op te nemen voor de politie

- *Oog voor veiligheid (CD-Rom), Hoofdbedrijfschap Detailhandel*
- *www.hbd.nl*
- *Risico-inventarisatie en -evaluatie optiekbedrijven 2004 (www.rie.nl) 2.1.1 en 2.1.2*
- *Oplossing voor psychosociale arbeidsbelasting*
- *Oplossing voor werkdruk*

†

- A 5170 Registreer ook gevallen van agressie en geweld met vermelding van datum van aangifte.
- *Oplossing voor psychosociale arbeidsbelasting*
 - *Oplossing voor werkdruk*
- A 4818 Voorkom fraude met betaalterminals als volgt:
- dagelijks de staat van het apparaat controleren
 - kenmerk eventueel het apparaat zodat wijzigingen snel zichtbaar zijn (bijv. door stickers, stift of krassen)
 - bewegingsdetectoren en/of camera's installeren
 - updates installeren
- Kijk voor meer info op www.betaalterminal.nl.
- †

6. Onderhoud

Algemeen

- 3049 Selecteer onderhoudsbedrijven op de volgende criteria:
- kwaliteit
 - aantoonbaar vakbekwaam (referenties, opleidingscertificaten)
 - prijs
 - milieuvriendelijke werkmethoden
- 3050 Let op mogelijke prijsvoordelen, als onderhoud en keuring door één bedrijf uitgevoerd worden.

Gebouwen en ruimtes

- A 4126 Controleer het gebouw jaarlijks op scheuren, kieren, staat van het schilderwerk en andere gebreken, en herstel gebreken die gevaar op kunnen leveren zo snel mogelijk.
 - *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 3.2 en 3.3.*
- A 479 Houd ruimtes netjes en reinig deze regelmatig.
 - *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 3.2, lid 1.*
 - *Activiteitenbesluit milieubeheer artikel 2.1, lid 2m.*
- A 5470 Het sanitair wordt goed onderhouden en schoongemaakt.

A	5794		Draag tijdens schoonmaakwerkzaamheden huishoudhandschoenen om de huid te beschermen.		• <i>Praktijkrichtlijn 'verstandig met je huid omgaan' 2006</i> • <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i>
A 	4389		Stellingen worden jaarlijks visueel geïnspecteerd op doelmatigheid, juist gebruik en beschadigingen. Datum, verantwoordelijke en bevindingen staan op schrift.		• <i>PGS 15, Opslag verpakte gevaarlijke stoffen paragraaf 3.4.4.</i>
	533		Controleer een vloeistofdichte vloer en lekbak minimaal eens per jaar op lekkages en vloeistofdichtheid.		• <i>Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer artikel 2.1 lid 5.b.</i>
Installaties					
A 	4862		Sluit een onderhoudscontract af met een erkend installateur voor jaarlijkse controle van en onderhoud aan de gasgestookte verwarmings- of stookinstallatie.		• <i>Activiteitenbesluit milieubeheer artikel 2, 4 en 5.</i> • <i>Oplossing voor fysische factoren</i>

A	3358	👍	Laat een daartoe bevoegd persoon of bedrijf iedere 5 jaar inspecties uitvoeren aan elektrische installaties volgens NEN 3140.	†	• <i>Beleidsregels arbeidsomstandighedenwetgeving 2007 beleidsregel 3.4.</i> • <i>NEN 3140</i> • <i>Oplossing voor elektrische installaties</i>

A	5793	👍	Voer periodiek, volgens voorschrift leverancier, onderhoud uit aan (mobiele) afzuiginstallaties en ventilatievoorzieningen.	†	• <i>Oplossing voor CMR-stoffen</i> • <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i>

Arbeidsmiddelen

Machines, apparaten en gereedschappen worden hieronder aangeduid als arbeidsmiddelen

A	3016	👍	Hanteer een keurings-, onderhouds- en inspectieschema. Inspecteer alle arbeidsmiddelen ten minste eenmaal per jaar op deugdelijkheid, werking en veiligheidsvoorzieningen en voorzie ze van keuringsstickers.	†	• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.5.</i> • <i>Oplossing voor machineveiligheid</i>
-
A	6329	👍	Sluit keurings- en onderhoudscontracten af met leveranciers over speciale apparatuur (bijvoorbeeld met laser).		• <i>Bedrijfsbezoeken 2011</i>

A	6354		Zuurkasten worden jaarlijks gekeurd en regelmatig getest, onder andere op: - de containmentfactor - de hoeveelheid aan- en afvoerlucht		• <i>Arbo-Informatieblad 18, Laboratoria 4e druk (2007), paragraaf 4.7</i>
A	5620		De keuringen van arbeidsmiddelen worden uitgevoerd door een daartoe bevoegd persoon.		• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.6.</i>
A	5792		Hanteer een keurings-, onderhouds- en inspectieschema in een onderhoudsboek. Inspecteer alle installaties en arbeidsmiddelen ten minste eenmaal per jaar op deugdelijkheid, werking en veiligheidsvoorzieningen.		• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.5 lid 4.</i> • <i>Oplossing voor machineveiligheid</i>
A	3457		Registreer keuring, onderhoud en reparatie van de arbeidsmiddelen in een onderhoudsboek.		• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.5, lid 4.</i>
A	3456		Schakel bij onderhoud, reparatie en reiniging, arbeidsmiddelen uit en maak deze drukloos of spanningsloos.		• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.5, lid 2.</i>

A	5112		Reinig apparaten en instrumenten maandelijks of zo veel vaker als nodig is. Reinig volgens gebruiksaanwijzing leverancier.		• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.5, lid 1.</i> • <i>Oplossing voor machineveiligheid</i>
A 	136		Reinig ten minste eenmaal per week de stofafzuiging van de polijstmotor.		• <i>Validatiegroep goud- en zilver</i>
A	5621		Vervang gasslangen regelmatig (bijvoorbeeld iedere 3 jaar).		
A	5110		Controleer apparaten en instrumenten vóór gebruik en laat deze conform richtlijnen leverancier deskundig keuren. Bij ontbreken richtlijnen leverancier laat minimaal eenmaal per jaar deskundig keuren (in verband met verzekeringen, bedrijfszekerheid en veiligheid). Bewaar de keuringsdocumenten zorgvuldig.		• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.5, lid 1.</i>
A	6114		Machines worden optimaal onderhouden opdat de trillingen minimaal zijn.		• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit artikel 6.11-c lid1-d</i>
A	259		Voer onderhoud, reparatie en reiniging alleen uit bij uitgeschakelde installaties en arbeidsmiddelen.		• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.5, lid 2.</i> • <i>Oplossing voor machineveiligheid</i>

A 6244 Maak budget vrij te voor het regelmatig onderhoud en de tijdige vervanging van gereedschappen en machines

- *Bedrijfsbezoeken*
TTL

Blusmiddelen en eerste hulp

A 298 Laat draagbare brandblusmiddelen zoals brandblussers eens per twee jaar en niet-draagbare brandblusmiddelen zoals brandblushaspels eens per jaar of na gebruik keuren door een erkend bedrijf (REOB).

- *Model-Bouwverordening 1992*
- *NEN 2559.*

A 281 Controleer de inhoud van de verbandtrommel ten minste eenmaal per half jaar. Vul verbruikte middelen zo spoedig mogelijk aan en neem houdbaarheid in acht. Maak één persoon verantwoordelijk voor deze taak.

- *Richtlijnen Basis Bedrijfsverbanddoos, het Oranje Kruis*
- *www.ehbo.nl*

A 6113 Controleer en olie hang- en sluitwerk ieder half jaar en repareer indien nodig.

Persoonlijke beschermingsmiddelen

A 532 Persoonlijke beschermingsmiddelen worden voor een goed functioneren onderhouden, gerepareerd en schoongehouden.

- *Arbidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 8.3.*

A	1579		Vervang (filters van) stofmaskers regelmatig:
- een stoffilter na maximaal 8 uur gebruik
- een gasfilter (klasse 2) na maximaal 4 uur gebruik
- maak stofmaskers na 8 uur gebruik schoon volgens de instructie van de leverancier.		• <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 8.3, lid 4.</i> • <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i>
A	594		Noteer in uw agenda de vervaldatum van de oogspoelfles en vervang deze vóór of op de vervaldatum.		• <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i> • <i>Oplossing voor bedrijfshulpverlening</i>

Documenten en computer

	2648		Handel als volgt t.a.v. computerbestanden en bedrijfsadministratie:
- maak wekelijks een back-up
- bewaar deze op een brandveilige plaats
- gebruik digitale back-up mogelijkheden of een gespecialiseerd bedrijf
- waarborg de privacy		
	4403		Verricht ten minste halfjaarlijks onderhoud aan uw computer door defragmentatie en verwijdering van alle onnodige software en tijdelijke bestanden.		